

Naša Luč

8+1965

Oktober 1965

SPLOŠNI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- Da bi verniki, povezani v vrstah Kato-liške akcije, povečali apostolsko delo Cerkve sredi današnjih ljudi.

MISIJSKI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- Da bi se povečali napori, da se razširi med otroki papeška misijonska družba Sveto Detinstvo.

Premoženje je zapustil

Nedavno se je zvedelo, da je neki bogataš, ki je živel sam brez družine v Milanu v Italiji in sicer precej skromno, zapustil vse svoje premoženje upravi milanske katedrale. Postavil je le pogoj, da naj se vsak teden zanj in za njegove domače opravi ena sv. maša. Milanska katedrala je ogromna in krasna stavba, ki jo pa zob časa ruši. Ta bogataš se je zavedal, da popravljanje in ohranjanje take stavbe zahteva veliko denarja, ki ga pa cerkev nima. Zato je hotel s svojim premoženjem narediti veliko in koristno dobro delo.

Ob tem dogodku sem se spomnil, kako mnogi naši ljudje umrjejo po svetu brez testamenta in njihovo premoženje, ki so si

ga s težkim delom in trudom prislužili, pride popolnoma na nič. Včasih ga dobi tuja občina, včasih njegov denar zapravijo upravniki kakšnih bolnišnic, kjer umrjejo. Zgodilo se je že, da je premoženje našega rojaka pograbila in zapravila tuja, ničvredna ženska, ki je rajnemu možu ali ljubimcu že pred smrtjo pokazala, da ima že drugega.

Pametno in koristno je, če imaš vedno napisan testament ali oporoko, da se vé, kaj naj po smrti s tvojimi reči naredé. Toplo priporočamo rojakom, ki so sami in morda nimajo sorodnikov, da naj v svoji oporoki mislijo tudi na tiste, ki se žrtvujejo za izseljence in slovensko skupnost v tujini. Nespametno je, zapustiti premoženje nekemu popolnoma nepoznanemu človeku, četudi je nekje v domovini, ki te morda še videl ni in ne bo znal ceniti tvojih žuljev. Veliko dobro delo bi naredil tisti, ki bi zapustil svoje premoženje za vzdrževanje slovenskih izseljenških duhovnikov ali za izdajanje slovenskega izseljenškega lista, kot je n. pr. »Naša luč«, ali pa na primer: Družbi sv. Mohorja v Celovcu, ki deluje izključno v versko in narodno korist naših ljudi na Koroškem in po svetu.

Delaj dobro tudi s premoženjem, ki ga imaš in dokler ga imaš! Rad žrtvuj za naše slovenske verske in narodne potrebe!

-zr.

Naslovi slovenskih duhovnikov in uradov

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilájens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, Graz, Austria. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, Wien IX., Austria. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique, Tel. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 avenue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, (Telefon 636-80-68) — Ciril Lavrič in

p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMCIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43

Essen—Altenessen, Schonnefeldstr. 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim-Neckarau, Rheingoldstr. 3., W. Deutschland (Telefon 851663). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I, W. Deutschland (Telefon 72278). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/I., 8 München 15, W. Deutschland (Telefon 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstraße 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28 Malmö, Sweden (Tel. 040/119 656).

Sveti Frančišek Asiški,

kakor ga je naslikal španski slikar Zurbaran (1598-1662), čigar slika je shranjena v muzeju v Münchenu.

Sv. Frančišek Asiški je živel na prelomu dvanajstega in trinajstega stoletja (1182—1226). Bil je sin bogatega trgovca iz Assisija v srednji Italiji, pa se je vsemu posvetnemu udobju odpovedal, živel v uboštvu ter ponižnosti in je sam ter po svojih redovnih bratih (je začetnik reda frančiškanov, minoritov in kapucinov) pridigal uboštvo in pokoro.

Slovenski arhitekt svetovnega slovesa Jože Plečnik je vedno poudarjal, da bo sodobni svet našel pot k sreči le, če bo po Frančiškovih stopinjah našel pot h Kristusovemu uboštvu in ponižnosti — k njegovi odpovedi.

V II. vatikanskem koncilu nas Cerkev ponovno in ponovno opozarja, da je ta pot bistvena za obnovo, za poglobitev in razcvet krščanskega življenja.

Sv. Frančišek je mnogo pridigal o pokori, pa je bil zato tudi glasnik pravega veselja, ki ga je izrazil v svoji »Sončni pesmi«, katero je zapel, ko je v neznosnem trpljenju, bolan in oslepel, ležal v borni koči:

Hvaljen, Gospod, po vesoljnih tvojih stvareh,
najbolj po bratu soncu, gospodu,
ki daje nam dan in z njim nam svetiš,
in je lepó in žareče sè svitom vélikim —
tebe, Najvišji, predstavlja.

Hvaljen, Gospod, po sestri luni in zvezdah,
ki si jih gori na nebu naredil
svetle in drage in lepe.

Hvaljen, Gospod, po bratu vetru in zraku
in po oblačnem in jasnem in vsakem vremenu,
ki z njimi svojim stvarjem življenje ohranjaš.

Hvaljen, Gospod, po vodi, naši sestrici,
ki nam koristi močno
in je ponižna in ljubka in čista.

Hvaljen, Gospod, po ognju, dragem nam bratu,
ki z njim razsvetljuješ nam noč,
in on je lep in prijeten, močen in silen.

Hvaljen, Gospod, po naši sestri materi
zemlji,
ki nas hrani in nam gospodinji,
in daje mnogotere sadove in pisane cvetke
in trate.

Ko se mu je približala smrt, je dodal še
vesel pozdrav njej, sestri smrti:

Hvaljen, Gospod, po naši sestri smrti
telesni,
kateri človek nobeden ulti ne more.
Gorjè mu, kateri umrje v smrtni pregrehi!

Srečen, kateri tvojo presveto voljo
izpolni!
Ne bo ga zadela druge smrti poguba.

*

Ker je sv. Frančišek s svojim življenjem
ponavljal geslo apostola Pavla: »Meni pa
Bog ne daj, da bi se hvalil, razen s križem
našega Gospoda Jezusa Kristusa, s katerim
je meni svet križan in jaz njemu« (Gal 6,
14), zato pri sveti maši na njegov praznik
molimo:

FRANČIŠEK, UBOG IN PONIŽEN, GRE
BOGAT V NEBESA. -nč.

Vesoljni cerkveni zbor spet zaseda

Dne 14. septembra so se spet zbrali škofje
z vsega sveta in drugi koncilski očetje k za-
sedanju II. vatikanskega vesoljnega cerkve-
nega zbora. Splošno mislijo, da bo to zase-
danje zadnje. Ali se bo ta napoved uresni-
čila, pa je še negotovo. Tretje zasedanje se
je zaključilo precej burno in je vprašanje,
ali bodo mogli škofje v razmeroma kratkem
času pretresti vsa vprašanja, ki so na dnev-
nem redu. Vprašanje je, ali bo prišlo v raz-
govorih do takega ozračja med škofi, v ka-
terem bo mogoče priti do zaželenih zaključ-
kov v zelo važnih vprašanjih Cerkve v mo-
dernem času. Pri koncilu namreč ne gre za
nekaj lepih izjav, ampak gre za določitev
poti, po kateri naj se razvija življenje v
Cerkvi v sedANJI in prihodnji dobi, lahko
rečemo: v celem prihodnjem stoletju.

Dosedanji potek koncila je pokazal, da so
se škofje pogumno lotili razpravljanja o pe-
rečih vprašanjih Cerkve v današnjem času,
da so ta razpravljanja pokazala širokogrud-
nost mišljenja in delovanja v Cerkvi in da
Cerkvi ne gre za nadvlado v svetu, ampak za
širjenje evangelija Kristusovega, za razšir-
jenje Kristusove blagovesti med številne in
tako različne narode na svetu. Nekateri so
se sploh zbal, da je postala Cerkev preveč
odprta in široka, kajti še na nobenem kon-
cilu ni prišlo do izraza tako živo kot na tem,
da smo Evropejci pravzaprav manjšina in
da bela rasa nima nobene posebne pravice,
da bi določala drugim, kako naj živé.

Novo zasedanje drugega vatikanskega
koncila se začena, kot je rekel Pavel VI. v
mesecu maju: kot dokaz, kako se Cerkev
trudi, da bi ostala zvesta nauku božjega
Učitelja. Stremí za tem, da bi osvežila pra-

vega duha in pomladila svoje oblike delo-
vanja, da bi med kristjani vzbudila zares
pravo, čisto in sveto življenje, da bi spo-
znala, kako naj sredi miselnosti modernega
človeka in življenja, šini Kristusov nauk, da
se ga bo moderni človek lahko oklenil in ga
zaželel.

To zasedanje se je začelo 14. septembra,
na dan Povišanja sv. Križa. Ali ni to neka-
ko simbolično, da se pri tem spomnimo, da
bo kljub vsej modernosti, ki bo gotovo za-
vela v Cerkvi po koncilu, katoliška vera še
vedno ostala kot vera Kristusova tudi vera
križa? Le v križu je rešitev, v križu je zve-
ličanje.

Koncilsko zasedanje samo se je začelo
z veliko spokorno procesijo, v kateri so šli
vsi v Rimu zbrani škofje. Procesijo je
vodil sv. oče Pavel VI. in nosil s seboj ča-
stitljive ostanke tistega križa, na katerem je
visel Zveličar sveta. Procesija se je pomi-
kala po rimskih ulicah od bazilike Marije
Snežne do bazilike sv. Janeza v Lateranu,
kjer je bil dolgo let sedež papežev.

Žal, je treba ugotoviti ob tem novem zase-
danju, da se je na svetu položaj v zadnjem
času močno poslabšal. Svet znova zajema
vojni vihar. Kdo ve, kaj bodo te iskre po-
žara, ki se širi, še vse vnele. — Daj Bog, da
bi se II. vatikanski vesoljni cerkv. zbor ne
zaključil tako sredi dela, kot se je zaključil
prvi vatikanski cerkveni zbor pred sto leti,
ko so se morali škofje raziti zaradi vojne,
ki je butnila ob samo rimsko obzidje.

Spremljajmo, dragi rojaki, delo škofov na
koncilu s svojimi molitvami, pokoro in žrtva-
mi!

-zr.

Na usodnem razpotju

Često slišimo, da sodobno človeštvo živi na veliki zgodovinski prelomnici, na usodnem razpotju. Danes se odloča za stoletja. Dogodki, ki se vrstijo s čudovito naglico, nas napolnjujejo s strahom in upanjem. Sprašujemo se, kam nas bodo pripeljali.

Vse zavisi od tega, kako bo človek odgovoril na klic svojega časa. Človek sam je namreč tisti činitelj, ki dela zgodovino.

Zato je izredne važnosti, da človek **razume**, kaj se okrog njega dogaja. »Naša luč« bo odslej redno prinašala kratek pregled važnejših svetovnih dogodkov. Tudi slovenski izseljenec mora namreč poznati svoj čas, če hoče biti človek na svojem mestu.

Za lažje umevanje sodobnosti bomo danes navedli nekaj uvodnih misli.

Moderna znanost in njen pomen za človeka

Čudovit razvoj znanosti in tehnike je osnoven pojav našega časa, ki vpliva na vse ostale. Znanost in tehnika nista povečali samo proizvodnjo, to se pravi množino izdelanih dobrin, marveč tudi storilnost, množino izdelanih predmetov na uro dela.

Doba ročnega dela je tako mogla biti skrajšana, ne da bi proizvodnja trpela. Človek ima več časa za počitek in duhovne dobrine. Solanje, ki je nekoč bilo monopol redkih privilegirancev, je postalo delež širokih množic.

Tehnika, ki med naravo in človeka postavlja vedno bolj dovršene stroje, osvobaja ročnega delavca od mnogih težkih del. Zaradi tehnike je tudi postala možna pravičnejša razdelitev zemeljskih dobrin, tako da je prav tehnični napredek izhodiščna točka socialne obnove, ki je v čast naši dobi.

Ali smemo tedaj reči, da je rešitev sveta v znanosti in tehniki? Nikakor ne! To misliti bi bilo naivno in nevarno.

Znanost in tehnika nista ves človek, marveč le njegovo delo, njegova stvaritev, njegovo sredstvo. Vse zavisi od načina, kako se ju bo človek posluževal. Znanost in tehnika moreta namreč graditi ali rušiti, reševati ali uničevati. Kot primer navedimo samo atomsko silo.

Zedinjenje našega planeta

Druga značilnost sodobnosti je postopno zedinjenje našega planeta. To zedinjenje

moramo pripisati predvsem trem činiteljem.

Na prvem mestu omenimo postopno **odpravo geografičnih oddaljenosti**. Bližamo se času, ko bo svet zaradi tehničnega napredka samo še velika vas. Že sedaj nas tisk, radio in televizija vodijo na vse strani zemlje in nam omogočajo slediti najvažnejšim dnevnim dogodkom. Za potovanje, ki je nekoč trajalo dolge mesece, potrebujemo danes le še nekaj ur. In kaj bo glede tega šele jutri?!

Doslej smo govorili o zgodovini kontinentov in narodov, v sodobne dogodke pa je vpleten ves svet in bomo odslej imeli opravka le še z vesoljno zgodovino. Znanstveno delo, gospodarstvo, vojne in mir — vse to danes zadeva ljudi vsega sveta.

Toda pred našimi očmi se ne rušijo samo geografične pregraje. Še važnejša je postopna **odprava ekonomskih in socialnih razlik**, ki človeštvo še vedno delijo v dve skupini: v manjšino bogatih in množice siromašnih. Boj za socialno obnovo sveta je osrednji pojav sodobnosti.

Kakor je važna postopna odprava geografičnih razdalj in socialnih razlik, bi se vendar motili, če bi mislili, da ti dve ostvarjata že vse pogoje za zedinjenje sveta.

Veliko vlogo bo igral še en činitelj: **srečanje ljudi in kultur**.

Način tega srečanja bo določil duhovno vsebino jutrišnje univerzalnosti. Jasno je, da se tu skriva ogromno problemov, o katerih na tem mestu ne moremo govoriti. A želimo opozoriti, da bo to srečanje le tedaj vodilo k resničnemu edinstvu ras in kultur, če ga bo spremljalo globoko medsebojno spoštovanje, razumevanje in priznanje.

Upor množic

Naglo povečanje proizvodnje in odprava geografičnih razdalj sta ostvarili nezaslišane možnosti za ekonomsko in socialno življenje sveta in v človekovem srcu vzbudili novo upanje za več pravičnosti in sreče.

Da se po zadnjih vojnah mednarodno življenje kljub sklenjenemu miru ne more ustaliti, moramo pripisati predvsem dejstvu, da neka **neukrotljiva volja po pravičnosti in svobodi gre skozi svet in podžiga posameznike in narode**. V množicah tli upor, ki ga nobena sila ne bo mogla več ustaviti.

Ni čudno! 59 % prebivalstva na svetu nima dovolj hrane. Povprečna življenjska doba v Indiji je 27 let, na Švedskem pa 68 let.

V nekaterih pokrajinah je 80 % ljudi nepismenih. Povprečni letni zaslužek v Indoneziji je 25 dolarjev, v Združenih državah pa 1800 dolarjev.

Vse kliče po svetovni socialni obnovi v skladu z vsemi modernimi pridobitvami znanosti in tehnike.

Od uspeha in načina te ogromne akcije zavisi tudi usoda Zapadnega sveta in usoda krščanstva.

Marksov komunizem

Med sestavnimi deli sodobnosti in med razlogi, da smo danes na usodnem razpotju, moramo omeniti tudi komunizem. Čeprav njegova privlačnost upada, ima še vedno ogromen vpliv na svetovne dogodke. Na komunizem moramo zato gledati z vso resnobo in zrelostjo.

Njegov duhovni oče je Karel Marks, nemški Jud. V početkih industrializacije v Franciji in Angliji je videl revščino delavskih množic. Njegov življenjski cilj je postal boj za pravice malega človeka. Njegova volja je bila plemenita, njegovo bičanje razmer stvarno. Durkheim je dobro povedal, ko je Marksov nastop označil kot »neki krik bolečine«.

Zmotil pa se je Marks v sredstvih, ki jih je predlagal za osvoboditev delavskih vrst. Svoj gospodarski in socialni nauk je namreč postavil na pogrešeno osnovo. Zmotil se je v presoji in vrednotenju človeka. Njegov pogled na življenje in svet je bil silno omejen. V verskih vprašanjih je bil presenetljiv nedvednež.

Zato njegov iskren »krik bolečine« ne vodi v ozdravljenje človeške družbe, marveč rodi le novo bolečino, pod katero se zvijajo milijoni nesrečnikov.

Pred nosom imamo za to jasne dokaze.

*

Navedli smo nekaj činiteljev, ki dajejo poseben pečat naši dobi.

Res je, velike in usodne čase preživljamo.

Zalostno bi bilo, ko bi mi za vse to ne imeli smisla.

Kako doživljamo svoj čas? Kako odgovarjamo njegovim klicem?

Naše mesto je na strani pravičnosti, resnične svobode in pravega napredka.

Odprimo oči!

Sedmeri darovi junakov

Krščansko življenje ni otroška igra. Biti katoličan v pristnem pomenu besede zahteva junaškega duha. Zato se deli v Cerkvi zakrament svete birme, da more kristjan po Svetem Duhu postati borec in junak.

Sveti Cerkvi je treba junakov — zato nam je dan dar moči.

Sveti Cerkvi je treba spretnih junakov — zato nam je dan dar razumnosti.

Sveti Cerkvi je treba gorečih junakov — zato nam je dan dar pobožnosti.

Sveti Cerkvi je treba pametnih junakov — zato nam je dan dar modrosti.

Sveti Cerkvi je treba učenih junakov — zato nam je dan dar umnosti.

Sveti Cerkvi je treba ubogljivih junakov — zato nam je dan dar sveta.

Sveti Cerkvi je treba junakov, ki se bojé samo Boga — zato nam je dan dar strahú božjega.

(Iz kanadske »Božje besede«)

Pričevanje o Baragi

O našem velikem misijonarju Frideriku Baragi je zbranih več starih pričevanj, ki ga nam odkrivajo v resnici kot moža božjega.

Marija Melvina Vincent, pozneje poročena Beaudry, je povedala, da ji je bilo 11 ali 12 let, ko je severno stran Gornje ulice, blizu pročelja cerkve, zajel velik požar. Škof Baraga je prišel in zapičil svojo škofovsko palico v zemljo. Ljudem je dejal, naj se ne bojé, kajti ogenj se bo tam ustavil. Res se je ustavil, čeprav so se vsi bali, da bo uničil vse, kar je bilo na severu in zahodu kraja.

Izpovedala je tudi, kaj se je zgodilo z Margaretó Longine. To je pičil neki pajek in ji je noga tako zatekla, da ni mogla nič delati. Tedaj je prišel škof Baraga iz svojega misijona. Slišal je o njej in dovolil, da so ji položili njegovo nogavico na bolno nogo — ozdravela je v hipu.

Omenjena je zapisala še več takih reči, ki so pa manj jasne. Vidi se, da je bil ta spis zapisan v naglici in brez datuma.

Kar piše, je vsekakor zanimivo. Priporočajmo se Baragi v svojih težavah!

Ljubezen ne ostari

Ko so se morali iz rdeče Kitajske poslavljati evropski misijonarji, so v Hongkongu novinarji naleteli na staro sestro, ki je imela 91 let. Bila je slepa. »Kaj pa z vašimi očmi?« so jo vprašali. »Operirali so me na očeh. Ni uspelo in zdaj sem popolnoma slepa.« — »A kdaj ste bili operirani?« — »Pred 25 leti.« — »Zakaj niste šli v Francijo, tam je veliko dobrih zdravnikov.« — »Nagovarjali so me, a nisem hotela. Veste, jaz znam kitajski katekizem na pamet, pa sem ga lahko poučevala brez oči.«

Isti novinar je srečal drugo sestro, staro 65 let, in jo je vprašal: »Kam zdaj, sestra?« — »Na Japonsko, da nadaljujem.« — »Pa vi ste stari.« — »Oprostite, misijonarke nikdar nismo stare.«

Ljubezen ne ostari. Zato pa te zazebe, če srečaš katoličana, ki je star, ne po letih, pač pa po oveneli ljubezni, in ni več zmožen žrtev in vsakodnevnega darovanja zaradi Boga in zaradi duš. Ko se že moramo postarati v letih, ostanimo mladi in vedno bolj mladi v ljubezni. Ako ne zmoremo več drugega, kot da trpimo zaradi Boga in duš, imamo mlado ljubezen. — Naš poklic je ljubezen.

F. S.

Somaševanje

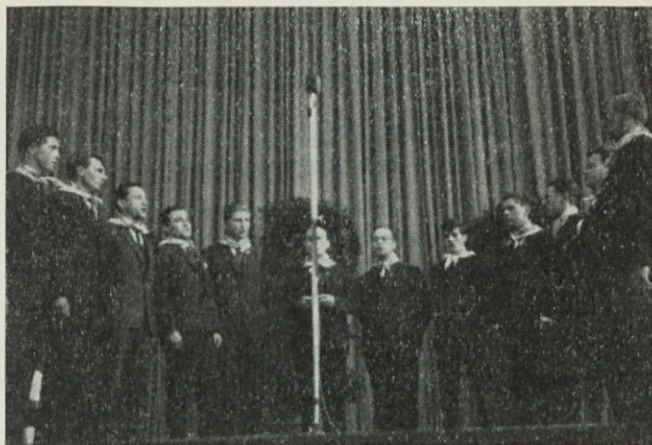
Ponekod sedaj duhovniki, če se jih več snide, kar pri istem oltarju skupno mašujejo. Temu opravilu pravimo *s o m a š e v a n j e*. V latinskem obredu je bilo to doslej pri posvečevanju duhovnikov in pri posvečevanju škofov. V vzhodnih obredih je bilo pa bolj pogosto; II. vatikanski koncil je tako somaševanje dovolil ob priliki sestankov duhovnikov.

Nadškof dr. Pogačnik je ob nekem takem somaševanju povedal vernikom, da ta obred lepo izraža tri resnice:

1. da je v katoliški Cerkvi le ena daritev: daritev sv. maše, pri kateri se ponavlja in ponavzočuje Kristusova krvava daritev na križu in pri kateri se delé milosti, ki jih je Kristus na križu zaslužil;

2. da je v novi zavezi le en duhovnik, namreč Jezus Kristus, naš srednik med Bogom in ljudmi; vsi, ki so posvečeni v duhovnike, so le deležni Kristusovega mašništva in so le njegovi služabniki.

3. da je maša opravilo vsega božjega ljud-

Na 1. evropskem festivalu katoliške podeželske mladine v Stuttgartu od 27. do 30. 5. 1965 so bili navzoči tudi fantje in dekleta iz slovenskega dela Koroške — kot edina slovenska skupina. — Na sliki vidimo pevski zbor naših fantov, ki so tudi nastopili na veliki kulturni prireditvi festivala in so za naše narodne pesmi želi navdušeno odobranje 15.000 poslušalcev.

stva, namreč mašnikov, ki so prejeli poseben zakrament mašniškega posvečenja (službenega duhovništva), in vernikov, ki so dobili po neizbrisnem znamenju svetega krsta tako imenovano splošno duhovništvo. Najlepše se to vidi, kadar somašuje škof z duhovniki. Takrat so škof, duhovniki in ljudje zbrani v božjem imenu okoli enega in istega oltarja in se to vidi s preprostimi očmi.

Po žirnem svetu . . .

● V katoliško Cerkev je vstopila ena hčerka sedanjega ameriškega predsednika Johnsona. Starši so protestantske vere, ta hčerka je pa že dolgo želela stopiti v katoliško Cerkev, a so ji starši rekli, da naj počaka do 18. leta, ko se bo mogla sama popolnoma svobodno za to odločiti. In to je sedaj storila.

● V letošnjem aprilu je bil v Dominikanski republiki v Srednji Ameriki svetovni marijanski kongres. Tak kongres je vsako drugo leto. Poročajo, da so sklenili, da bo prihodnji marijanski kongres leta 1967 v Fatimi na Portugalskem. Tedaj bo 50 let od znamenitih prikazovanj v Fatimi.

za lepše življenje

Ljubi Bog, daj, da bom tak kot moj oče

Večer je. Oče sedi za pisalno mizo in dela. Vrata v sosedno sobo, kjer se je njegov sin pravkar spravljaval v posteljo, so samo priprta. Naenkrat zasliši:

»In sedaj, ljubi Bog, te prosim še to: daj, da postanem tak kot moj oče!«

»Ob teh besedah je oče zdrsnil na kolena in iz srca mu je privrela goreča prošnja:

»In jaz te prosim, o Bog, da se bom izkazal vreden te težke odgovornosti!«

Očetovega vpliva ni mogoče preceniti. V zgodnjih otroških letih sloni vsa skrb glede vzgajanja otrok v glavnem na materinih ramenih. Toda pozneje mora oče to vzgojo spopolniti in poglobiti. Oče je glava družine, že po naravi sami mora voditi on. Njegovo očetovstvo je odsev večnega, božjega očetovstva in tako more in mora buditi in po-speševati versko življenje svoje družine.

Najbolj trajno vpliva s svojim zgledom oče. Globinska psihologija uči, da v mladih letih odloča očetova slika o idealu osebnosti. Pogosteje se smatra za vzor oče kot pa mati. To, kar zahteva od svojih otrok oče in kar jim želi on, to jim mora s svojim zgledom v življenju potrditi, vsekakor mora resno za tem težiti in si to tudi prizadevati. Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Posebno pa to velja v verskih stvareh. Če sin in hčerka vidita, kako oče — kot da je to samo po sebi umljivo — izvršuje svoje verske dolžnosti, jima je to v poznih letih tih opomin. Kogar so starši kot otroka vodili v cerkev, ta bo v mladih letih tudi sam hodil v cerkev. Trinajstletni fant je bil s svojimi starši in mlajšimi bratci in sestricami na potovanju. Zaustavili so se v hotelu v nekem protestantskem mestu. Fant se je nakrivaj bal, da bo oče tudi tukaj molil z njimi kot doma. In zares, oče se je prekrižal. Na vprašanje, ki je bilo malo očitajoče, zakaj pa ne bi molili tiho, je oče odgovoril: »Če se drugi ne sramujejo, da sploh ne molijo, se nam ni treba sramovati, da se pokrižamo.«

Kaj pa, če se oče ne drži tega, kar ukazuje? »Oče me vedno pošilja v cerkev, sam pa nikoli ne gre!« pravi včasih otrok. Zato ga otrok uboga kot nekaj, kar je za otroke.

Če oče, ki je strasten kadilec, kratko in malo prepove svojemu sinu kajenje, tedaj ne samo da ne bo dosegel uspeha, ampak se utegne celo osmešiti. Če oče z materjo grdo postopa, se lahko zgodi, da se v otrocih porodi želja: »Samo ne postati tak kot oče!« Rückert je nekoč dejal: »Oče naj vsak dan prosi Boga: ‚Gospod, nauči me dobro izvrševati svojo službo pri otrocih!‘ Mnogi starši svoje skrbi za otroke Bogu premalo zaupajo.

Ko otroci doraščajo, se očetov odnos do njih spreminja. Oče, če ti je Bog podaril sina, potem mu bodi do desetega leta gospodar, naslednjih deset let mu bodi oče; za naprej pa prijatelj. Blagor očetu, ki mu uspe pridobiti prijateljstvo svojih otrok! To bo trajalo, dokler ga Bog ne pokliče s te zemlje.

Še nekaj važnega je treba reči: ni nobene učinkovite samo-verske vzgoje. Oče mora v celoti vzbujati spoštovanje, imeti in dajati ljubezen, vzbujati prijateljstvo, če bo hotel v veri, tako v duhovnih kot v praktičnih stvareh, biti veljavna avtoriteta svojim otrokom. Oče mora biti popoln človek in mož: ne pobožen ali odločen ali sposoben samo zase, temveč poklican je v očetovstvo in tako rekoč vsak dan postavljen na preizkušnjo. Ravno v odgovornem času med 13. in 17. letom so fantje in dekleta v tem vprašanju — ali je oče izrazit in razvit značaj — zelo kritični. Ali je njegov »da« ves »da« in »ne« v resnici »ne?« Ali je v življenju in mislih dosleden? Ali ima svoje misli, zanesljivost v presojanju, velikodušnost? Ali se smemo zanesti na njegovega duha, na njegove občutke in hotenja?

(Iz »Da jih boste razumeli«)

Ljudje se naveličajo eden drugega

V tem stavku je obsežena ena osnovnih zakonitosti človeškega sožitja. Mnogo premalo na to mislimo, zato premalo na to pazimo in se ne potrudimo dovolj, da bi se izognili vsemu, kar to naveličanost stopnjuje.

Že v vsakdanjih medsebojnih odnosih velja isto. Spočetka, ko se ljudje spoznajo, so navdušeni eden za drugega:

»Odličan človek, malo takih, zelo smo veselili njegove družbe! V čast si štejem, da se lahko imenujemo njegovi prijatelji in da nas obišče.«

Po nekaj letih pa iz ust iste osebe o istem človeku slišimo ravno nasprotno trditev:

»Oh, grozno zna moriti človeka; tečen je, da je joj! Kar bojimo se, kadar pride, saj ne zna oditi!«

Tako skačejo ljudje v svojem odnosu do bližnjega iz ene skrajnosti v drugo. Zato tudi družbo spreminjajo. Opazujete, kako več let vedno ista gospa hodi k sosedovim na obisk. Takšno prijateljstvo je med njimi, da je veselje. Čez kakšno leto pa se na mah spomnite, da tiste gospe pravzaprav že zdavnaj niste več videli, in vprašate, kako je z njo. Odgovorijo vam: »Nič ne vemo, je že dolgo ni k nam. In je prav tako. Veste, to je čudna ženska! Smo kar veseli, da ne prihaja več.«

Kmalu opazite, da je pri sosedovih neka druga družina vedno pogostejši gost. Toliko si imajo povedati! In kakšna ljubeznivost je med njimi! Zdaj razumete: ta družina je izpodrinila prejšnjo gospo, ki so se je naveličali. Čutila je, da so se ohladili, in zato se je začela modro umikati in dala prostor drugim.

Tako je z ljudmi: naveličajo se eden drugega; spremembo potrebujejo ne samo v jedi in pijači, obleki in zraku, ampak zlasti tudi pri ljudeh.

Usodno pa to lahko postane v zakonskem življenju

Teodor Bovet pravi: »Če se sprašujemo, katera je najbolj razširjena in hkrati tudi najbolj nevarna bolezen naših družin, potem ni na prvem mestu niti jetika niti pijančevanje niti živčnost ali nezvestoba, ampak najhujša bolezen je gotovo dolgočasje. Zakonci, ki si eden drugemu nimajo nič več povedati, otroci, ki tiho pri mizi sedé in potem zopet takoj izginejo, družinski sprehodi ob nedeljah, ki napravljajo vtis, kakor da gredo za mrtvaškim sprevodom, to so nekateri znaki te bolezni.«

Niso se skregali. Tudi nezvesti si niso. In vendar se dolgočasijo eden ob drugem. Naveličali so se in pravega resničnega družinskega življenja je konec. Zato tudi prave družinske sreče ni. Brez vsebine je njihovo življenje. Če vprašate tako ženo, ki živi na vitez v srečnem zakonu, kako ji gre, vam v svojem odgovoru odgrne čisto novo lice.

»Ah, ne sprašujte, nič nimam od življenja!«

Če jo dalje sprašujete, ker njenega odgovora ne razumete prav, vam ne zna nič otipljivega povedati.

Materi v spomin

*Na vrtu spet posedam, mati,
tam, kjer sedela sva nekdaj,
ko srečen sem ob tvoji strani
zamikal se v pomladni raj.*

*Krog naju zemlja je dehtela,
v grmovju ptičji zbor je pel,
nad nama češnja je cvetela,
v veselje svet se je odel. —*

*Zdaj spet žari pomladno cvetje,
kot nekdaj sonce se smehljaja,
kot nekdaj ptičice žgolijo
pod svodom sinjega neba.*

*A srce moje zdaj pogreša
mehkobo tvojih besedi,
pogreša moč ljubezni tvoje,
pogreša topli žar oči.*

*O da bi mogel moč skovati,
ki bi prinesla mi nazaj
obličja tvojega milino
in blagodejni tvoj smehljaj!*

*Življenja najsvetlejša zvezda,
po tebi hrepenim solzeč —
saj vem, zaman je hrepenenje,
ne prideš nikdar, nikdar več.*

Ivan Zorman
pesnik, Ameriški Slovenec.

~~~~~
»Prazno je naše življenje. Dolgčas je, čeprav imamo dela čez glavo.«

Zopet je prav ne razumete, dokler ne veste, kaj je dolgočasje sredi dela in ljudi, ki vam osebno nič ne nudijo.

Teodor Bovet skuša najti tudi vzroke za to družinsko dolgočasje. Prav ima, ko trdi, da so ti vzroki večkrat prav malenkostni. Včasih se jih ljudje niti sami ne zavedajo.

To dolgočasje se ponekod začenja že kmalu po »medenih tednih« ali po prvem otroku. Vsak zase, on in ona, eden bolj, drugi manj, začenja v zakonu čutiti, da je pač »on« čisto drug, oziroma »ona« precej drugačna kakor pred zakonom. Če bi šlo za kakšno otipljivo enkratno napako, bi ji rekel, pa bi jo popravila in potem bi bilo še lepše, kot če bi te nerodnosti sploh ne bila napravila. Toda tu gre za nekatere stálne neprijemljive stvari, ki pa so tako globoko povezane s celim njenim nastopom, da vsega tega, kar mu na njej ne ugaja, sploh izraziti ne more in četudi bi, čuti, da bi ga ne razumela in da bi

bila upravičeno užaljena; zato raje molči. In tako molči še dalje. Njej pa se morda podobno godi. Tako imata samo še vsakdanje poslovne stvari: kdaj bo treba to kupiti, ono narediti, iti k temu, poskrbeti za to zadevo itd.

Niti ne moremo reči, da se nimata rada. In vendar je ob takem družinskem dolgočasju ravno ljubezen sama že v resni nevarnosti. Prave ljubezni vendarle ni več. Zato se ne smemo čuditi, če taka žena sodniku pri ločitveni razpravi na vprašanje, če ima še moža rada, po dolgem molku odgovori: »Ne vem.«

Včasih so vzroki za tako družinsko dolgočasje seveda tudi globlji in resnejši. Mož morda svojo tajnico včasih »sreča« tudi izven uradnih ur. Žena je nakupila za gospodinjstvo več, kot je imela denarja. Oče je po nerodnosti izgubil prejšnji zaslužek in nastopil slabšo službo. Žena ne trpi moževe matere in si tega noče prav priznati, čutijo pa to trenje vsi z njo vred. Sin v šoli slabo zdeluje; hčerka na tihem bere knjige, ki bi jih mama takoj v peč vrgla, če bi jih našla.

Tako bolj ali manj slaba vest neredko rodi trdosrčnost in neodkritosrčnost, človeku davi grlo, da ne more z besedo na dan, da mu je najljubše, če ga nihče nič ne sprašuje, če ni treba govoriti in če se more čimprej izmuzniti priložnosti ali celo »nevarnosti« takega dogovora. Dolgočasje je tu.

Tako neodkrito, mučno in napeto stanje skuša potem vsak po svoje izravnovati in si daje duška tam, kjer se čuti močnejšega in varnejšega. Žena, ki ne pozna reda in snage, se stalno dere nad otroki in možem zaradi njihove nerednosti. Oče, ki že dolgo ni odkrit ne pred ženo in ne pred otroki, stopa prednje v vedno bolj neizprosni zahtevi brezpogojne odkritosrčnosti; on »sovraži« laž in kaznuje otroke za vsako najmanjšo laž in neodkritost. Otroci pa že očitajo očetu in materi, da »ne znata vzgajati«.

Dr. Anton Trstenjak

PAMETEN ČLOVEK

Francelj se je popolnoma zanesel na svojo uro. Nekega jutra je slišal po radiu, da je ura šest in deset minut. Pogleda na uro, na kateri je manjkalo še deset minut do šestih. Hitro je poklical ženo:

»Žena, nesi tvoj radio popraviti, ker ne gre prav!«

Se skrbi in težave

»Z večjimi otroki še kar gre, le ‚postržek‘ mi dela skrbi,« je potožil prijatelj po prvih šolskih tednih. ‚Postržka‘ poznate, najmlajši (zadnji) je in je letos prvič stopil preko šolskega praga. Težave so z njim in skrbi.

Zdelo se mi je, da je prijatelj najin razgovor pred tedni vzel resno, a da se mu ni povsem posrečilo pripeljati svoje dece v prvi kolovoz. Hitro sva bila v razgovoru glede postržka. Tega je namreč prevzel velik strah pred šolo in kar vojska je z njim, predno se spravi k učenju. Včasih je bilo podobno paniki, ko ga je mamica pripravljala za šolo. Fant se ji je smilil, ali postava je postava. Vse lepo prigovarjanje ni nič pomagalo.

Ni, da bi kar tako šli mimo takih pojavov, ki jih tudi dušeslovci in vzgojitelji vzamejo zares in jih pridno študirajo. Prišli so do ključka, da je otrok pogosto le tako navezan na domače, zlasti na mater, da se z vso silo upre, ako mora kreniti drugam. Pravijo, da bi dostikrat morali poslati ‚zlato mamicó‘ k zdravniku, ne pa otroka; pravijo, da ni otroka toliko strah pred šolsko disciplino, ampak da je vzrok teh težav le prevelika navezanost na dom. Ni še toliko odrasel, da bi bil lahko bolj samostojen, saj se še vedno v vsaki težavi samo k materi zateka. Zadosti je sicer star, da gre v šolo, ali po svojih čustvih in volji je še dete, in tako ne more prenesti ločitve od osebe, pri kateri se čuti varnega.

Lahko se zgodi, da ne samo otroci, ampak tudi odrasli ostanejo na taki višini otroškega čustvovanja. Uporni dečko bo zrastle v mladca, ki ne bo šel rad na delo. Ko bo končno le našel službo, jo bo kmalu zamenjal v praznem upanju, da bo našel, kar mu bo v polni meri odgovarjalo. Tudi če se končno ustali, se bo izogibal vsaki stvari, ki bi bila izven njegovega vsakdanjega dela in življenja v družbi.

»Aha,« se je spomnil prijatelj, »zadnjič o tem nisva govorila.«

Pojasnil sem mu, da se tak človek ne počuti dobro izven običajnega okvira, da trpi, ko mora prenašati družbo nepoznanih ljudi. Seveda bo vedno našel izgovor za svoje ravnaje. Sosedje mu niso dosti dobri, ker niso socialno tako visoko. Sam je pameten zadosti, da vé, kako je škoda vsakega časa za tako družabno življenje. Tudi do tega mnenja pride, da so drugi ošabni ter ga zato ne

marajo in ga skušajo ponižati pri vsaki priliki. Vsekakor mu niso prijatelji, ampak sovražniki.

Ako pogledamo nekoliko bolj globoko v njegovo mišljenje, bomo našli, da se v resnici le sam noče družiti z drugimi, ki bi bili na isti ravni. V dnu svojega mišljenja hoče biti še otrok, občudovan v središču domačega kroga. Zato mu je vse drugo tuje in hladno. Le ako bi mogel v novem krogu biti »zvezda«, potem bi se dalo govoriti.

Vsi se dobro počutimo doma ali pri starih prijateljih, veselimo se prilike, da se moremo oddahniti, da se oblečemo, kot nam ugaja, da imamo hrano, ki nam je najbližja. Ako pa se ne bi nikdar naučili, da morajo tudi drugi biti deležni domačnosti in prijateljstva, se pač nikdar ne bomo zavedali, koliko so drugi doprinesli k temu, česar smo mi deležni.

Da človek najhitreje opraviči sam sebe, smo že rekli. Lahko je kriviti druge, da nas ne razumejo, da so neznosni, da se počutimo za vsako malenkost užaljeni in to tudi pokažemo, a vendar nam ves pogum uplahne, ko naj bi šli v družbo ter se vključili v socialno življenje.

Morda nas res kazijo telesne ali duševne ovire, ki so vzrok, da se ne počutimo dobro v družbi. Prevelik nos ali štrleča ušesa morejo vplivati, da se sramujemo in smo preveč občutljivi glede tega. Druge moti kozavi obraz, včasih jecljanje, celo govorica v dialektu, morda tudi prevelika ali premajhna višina. Med izseljenci najdemo ljudi, ki jih je sram svojega naroda, iz katerega so izšli, ali revnega stanja, v katerem so. Tak čut manjvrednosti je pogost pri nezakonskih otrocih ali pa pri ljudeh, ki imajo koga od najbližjih sorodnikov v ječi ali umobolnici.

Največkrat je kriva temu čutu manjvrednosti domišljija. Vsi smo različni med seboj. Peter ni tako močan kot Janez, Janez ni tako pameten kot Jože, Jože ni tako lep kot Miha itd. Vendar to ne sme in ne more v normalnih razmerah povzročati zavesti manjvrednosti.

Pogosto bomo ugotovili, da ljudje, ki tožijo, da tnpé na občutku manjvrednosti, pravzaprav smatrajo sebe za nadvredne. Kdor koli bi mislil, da ni v nobenem oziru manjši ali slabši, kot so drugi, je njegova misel izšla iz tega, da precenjuje sebe. Visoka drevesa so pa trhla.

Ako smo manj vredni kot drugi, res boli. Pametno je pa, da nam taka zavest pomaga, da se popravimo, da dosežemo vse ono, kar

bi radi. Dijak, ki ga je v prvem polletju polomil, ima priliko v drugem vse popraviti.

Mnogi pa trpé zaradi tega, ker kar ne morejo najti zadosti poguma, da bi koga vprašali, česar sami ne vedó, da bi se naučili od drugega. Tako so občutljivi, da neradi pokažejo svoje neznanje. Ne gredo k plesnim vjam ali k športni igri, ker bi se jim drugi smejali ob prvih nerodnih začetkih. Ne morejo trpeti, da bi se jim kdo smejal. Vsak humor je zanje breme. Sebe vzamejo silno resno in ničesar ne prenesejo, kar bi jih ravnalo v njihovem ponosu.

Ko človek raste in se uči, mora vedno prenesti nekaj dejanske manjvrednosti, ko se primerja s starejšimi ali boljšimi. Življenje prinese vsakemu svoje izkušnje; le človek, ki misli, da je že na vrhu, se noče ničesar več naučiti.

Lahko je čut manjvrednosti bolezenskega značaja in more človeka odtegniti družbi. Rado se pa obrne v drugo smer. Postane sebi tako važen in v vsakem oziru popolen, da ga drugi morejo le občudovati. Ves svet jih mora poznati. Zato se mnogim mudi na vrh. Ker je redna pot težka in trda, poskušajo najti bližnjice čez drn in strn. V modernem času so pokazali taka pota diktatorji. Mladec poskuša najti mlajše, da jih vodi, ker bo tako občudovan; lahko pa postane tudi mladostni zločinec, ker hoče dokazati, da ni nikakršna »mila Jera«. Dekle si zaželi slave in luksuznega življenja, zato poskuša postati

Za dobro voljo

Majhna usta. — Slikar je dobil nalog, da naslika damo, ki je uživala velik sloves zaradi svojih malih ust. Slikar je pa usta naslikal še manjša, kakor so bila v resnici. Ko pride s sliko k soprogu in mu jo pokaže, ga vpraša: »No, kako se vam slika dopade?« — »Zelo, le usta so prevelika.« — »Saj sem jih naslikal manjša, kakor so v resnici,« odvrne slikar; »če pa želite, jih lahko popolnoma izpustim.«

*

Ušlo mu je. — Bil je njen god in on k sreči ni pozabil na darilo. »Tu, draga moja ženka, prinašam krasen niz biserov za tvoj god.« — Ona ga je premerila od nog do glave: »Bisere? Mar ne veš, da hočem imeti avtomobil?« — »Seveda vem, ali glej, draga moja, povsod sem iskal, a ponarejenega avtomobila nisem mogel nikjer dobiti.«

model ali filmska zvezda. Ker pa je pot do tega dolga in trda, polna truda in znoja, zato kmalu krene v lažji donosni posel — prostitucije. Drugi spet najdejo zadoščenje pri alkoholu, ki jih dvigne, da se čutijo »nekaj«. Tu je tudi razlog, zakaj uspevajo nekateri verske sekte: nekateri ljudje smatrajo sebe za božje izbrance. Tako se morejo izživeti, zato se tako trdno oklenejo majhnega sveta, v katerem živijo.

Seveda je veliko lažje, če že z rastjo v mladosti opustimo otroški egoizem ter rastejo z nami telesne in duševne moči, ki nam bodo pomagale v življenju. Taka skupnost je zlasti šola; uči človeka plemenite tekme z drugimi. Uči ga skupnih iger, uči ga solidarnosti, ko naj zamenja izraz »jaz« z izrazom »mi«. Ponos se prenese na celoto. V njem se razvije solidna zavest, ki ne stremi za tem, da bi odpravila tekmeča.

Če čut manjvrednosti nastane v kasnejših letih, je vedno potrebno začeti znova. Pamet in izkušnje bodo pomagale k zorenju, čeprav je pot trda in težka. Nikdar naj človek ne išče kratkih potov! Tako ne bo mogel nikogar dolžiti za svoje neuspehe, najmanj pa še starše ali okolico, saj bo v njem samem zavest napredka in hoje k popolnosti.

»Mens sana in corpore sano!« mi je zabelil prijatelj, ki je študiral latinske šole. To se pravi: »Zdrav duh v zdravem telesu«. To tudi velja.

-nk

Po širnem svetu

- 33-letni Patrik Murphy, uslužbenec na neki kmetiji v afriški državi Zambiji, se je pri drsanju na ledu hudo poškodoval. Pet let je trpel hude bolečine. Pa se ga je usmilil delodajavec in mu plačal pot v Lurd. Tam se je Patrik pridružil prošnji procesiji in med pobožnostjo so izginile vse bolečine. Zdaj je popolnoma zdrav in dviga tudi težka bremena.
- Letos je minilo 250 let od leta 1715, odkar je 700 Hrvatov v mestu Sinju (južno od Reke) odbilo napad 60.000 Turkov. Tej bitki pravijo ljudje »sinjska hajka«. Na verski svečanosti v spomin na to bitko se je letos zbralo 60.000 ljudi. Ko je vernike hotel nagovoriti zagrebški kardinal dr. Šeper, je pa »zmanjkalo« električnega toka in govora navzoči niso mogli slišati.

Kako je moral msgr. Zupančič na nabor

(Veseli spomini — J. J.)

Res je, da sem bil kot študent v zemljepisju slabo »podkovan« in da mi je svoj čas »prfoks« pritisnil pošten »cvek«, ker sem bil v veliko veselje součencev povedal, da sta Himalaja in Kilimandžaro najvišji gori v Alpah, Mont Blanc sem bil pa premestil v Karpatate. Kljub temu mi pa, dragi bravci, dovolite, da vas seznanim z malo vasico pod hribom Svete Otilije na Alzaškem blizu Strasbourga (čez Obernai se moraš peljati, da prideš do nje) in tej vasici je ime Sveti Nabor ali Saint Nabor po francosko. Tam imam dobre znance in prijatelje. Ko sem letos zopet »piknikirali« v Niedermünstru, lepi dolinici pod Sv. Otilijo, štiri kilometre nad Sv. Naborom, so mi misli neprestano uhajale k rajnemu msgr. Zupančiču, ki je tako rad prihajal z menoj in mojo družino v te kraje.

Prvič smo bili tu dve ali tri leta po končani vojni; tudi msgr. Grims je bil takrat z nami. Komaj smo si podali roke, že nas je gospod Zupančič, ki se je pripeljal s severa, spravil v dobro voljo, rekoč:

»Hvala in Bog plačaj za vaše prijazno vabilo! Vaše pismo je pa povzročilo mojim vernikom precej skrbi. Ko so me vprašali kam in kako, sem odgovoril, da je prišlo povelje, da moram na Nabor. Saj veste, da živimo še vedno v vojni psihozi in nervozi. Da se res zopet začenja in da celo duhovniku ne bo prizaneseno, tako so v strahu ugibali. Grdo bi bilo, da bi pustil svoje pridne ovce v negotovosti, zato sem jim objasn timer, da se to pot piše Nabor z veliko začetno črko. Ta človek je res imel nekaj zveze z naborom, ker je bil vojak, toda krščanski vojak, ki se je bil spreobrn timer, se boril za Kristusa in si tako pridobil čast biti sveti Nabor in da se po njem imenuje vas v Vogézih, kamor grem na počitnice.«

Ko smo se nakrohotali, smo soglasno ugotovili, da je ta imenitni »hec« vreden dva kozarca »traminarja« (alzaškega vina), zato smo zavili k poznanemu viničarju Langu. Zopet je povzel besedo monsinjor:

»Dobro je vaše vince; vidim, da ste zelo podobni duhovnikom,« je rekel Langu, ki ga ni razumel. Tudi mi smo ga vprašujoče gledali; on si je pa prižgal svojo drago pipico in mirno nadaljeval:

»Veste, duhovniki pri maši prilijejo vinu čisto malo vode; le ministrante vprašajte, če ne verujete.« Ko se je Lang začel »dušati«, da je on ni popolnoma nič prilil, je gospod odgovoril: »Saj vemo, dobro vemo to, zato smo tudi k vam prišli; špas' pa mora biti, saj smo vendar na počitnicah.«

Krenili smo potem k Ohlmanovim, kjer so bile pripravljene za nas sobe. Vsak večer smo se s hribov peš vračali v ta mali prijazni hotelček in dali vselej, kot se to spodobi, prednost gospodu Zupančiču, da je prvi vstopil.

Nekega večera smo bili že vsi zbrani v sobi, ki je bila največja, gospoda pa ni bilo za nami. Mislili smo, da je šel tja, kamor gre cesar k nogam, odnosno, da je »stopil k sosedu«, kakor je ta opravek imenoval pokojni škof dr. Rožman, kar se odpro vrata in vstopil je g. Zupančič nekoliko razburjen, a kljub temu dobre volje.

»Od danes naprej naj kdo drugi uživa čast, da bo prvi stopal v to hišo!« je odločil.

Kaj se je bilo zgodilo? Monsinjur se je bil zmotil ter odprl napačna vrata, ki so ga pripeljala v vinsko klet. Nekaj časa je tipal in taval v temnem prostoru in, ko ni našel izhoda, se je usedel med sode in mirno čakal rešitve. K sreči je kmalu prišel gospodar, ki se je nemalo začudil našemu duhovniku. Kajpada mu je takoj povedal, da ni prišel odpirat pip, ampak da so ga zapeljala nesrečna vrata. Ta dogodek je zlasti zabaval gospodarja, ki nam je prinesel liter tokajca, da smo ga zalili. Namesto monsinjorja je prva vstopala potem moja žena, ki je vedno našla prava vrata. Ugotovili smo, da so ženske v tem poslu bolj izvežbane kakor moški.

Še eno naj povem! Na hribu. »Menelstein« imenovanem, po katerem smo se tudi tu pa tam plazili, so po tleh kamenčki, na las podobni sladkorju. Navadno smo kuhali in jedli v prosti naravi in po kosilu pili »kofek«. Monsinjur je mešal in mešal, vzal tu in tam z žličko »sladkor« iz kave, ga vrgel nazaj in spet mešal. Končno me je pa »pogruntal«, kaj sem mu zagodel... Dejal je, da upa, da bo imel kmalu priliko vrniti milo za drago.

Kot gost nam je hotel tudi on nekaj postaviti na mizo. Vsem so se sline cedile, ko smo zagledali na krožnikih »prima« klobase, toda ko sem hotel zadreti vilice in nož vanjo, je nekam čudno zaškripalo. No, tam na tistem hribu Menelstein so bili še drugačni kamni in nekateri močno podobni klobasam, pa mi je namesto prave, serviral go-

Monsignor Zupančič v tistih letih, ko je pripravljaval Jankovičevo hčerko Zofko na prvo sveto obhajilo.

spod eno tako »klobaso« in potem z nasmeškom povedal, da sva zdaj »bot«.

Skoro vsak izmed nas je že bil v cirkusu in videl tam ženske in moške, kako znajo spretno hoditi po napeti vrvi. Niti od daleč se vam pa ne sanja, dragi bravci, da je bil tudi pokojni monsinjur tak »ekviljbrist«. Tam v tistem skitem kotičku doline Niedermünster žubori potoček. Moj sin je nekje iztaknil mlado posekano smreko in dolg kol. Smreko je položil čez potok v višini dveh metrov in s kolom v roki »balansiral« z enega konca na drugega. Poizkušali smo nato še drugi, prišli včasih srečno čez, včasih pa nespretno štrbunknili v vodo. Imeli smo kratke hlače in ni bilo to nič hudega. Gospod Zupančič je bil pa vedno »dostojno« napravljen; ko se je slednjič tudi on pripravil, da bo šel po smreki čez potok, me je nekoliko zaskrbelo. Lahko bi zdrsnil in se ne le zmočil, ampak tudi poškodoval. Pa se ni, hvala Bogu. Srečno je prišel na drugo stran in izpregovoril:

»Le nikar ne ploskajte, ampak poslušajte, kar vam bom zdaj povedal! Danes je nedelja, zato naj vam malo popnidigam. Potoček je naše življenje. Če ga hočemo srečno premostiti, moramo imeti brv in kol. Brv je naša

(Konec na strani 27)

srce zmaguje

naš roman

Neslavna denarna stiska. Huda muka.
Akademsko sidro.

Dnevi se vrste drug za drugim. Lientje leži krčšena na svoji puhasti blazini. Za malega Gerritsa je prispela nova otroška posteljica. Sladkorčke, ki jih je dobila mati ob krstu, so porazdelili, napitnine porazdali, pogače ni več. Greta sedi pri oknu in cvete kakor šopek aster na predalniku. Toda tik nad očmi ji leži tenka guba. Skrb za bodočnost jo teži; Jon je brezposeln, prišel bo zdravnikov račun pa še to in ono. In potem imata — hočeš nočeš — gospodinjsko konferenco.

»Punica,« pravi Jon, »ali hočeš, da grem po trimesečno plačo k Družbi?«

Ne, tega ne mara; miloščino naj si kar obdržé.

Jon kupuje časopise in bere oglase od začetka do konca. Človek bi si lase populil; samo péstunje in postrežnice in potniki za umetna gnojila. Potem pa kar k Borzi dela!

»Začniva devetdnevnicu,« mu pravi žena, »v čast svetemu Frančišku.«

»Prav,« reče Jon, »in nesel bom kilo kave Ubogim klarisam.«

In naslednje dni čaka Jon na Borzi dela, da pride na vrsto. Na nabitih listkih bereš vse mogoče: Iščejo se izdelovalke steznikov pa navijalci in mesarski pomočniki.

»Kako nepopolna je moja izobrazba!« pravi Jon. »Tri možnosti izven mojega področja; zakaj nas niso učili izdelovanja steznikov pa anatomije četveronožcev?«

Mahne jo proti trgu. Pri židu, ki prodaja knjige, si nezavedno ogleduje razcefrane hrbte knjig in čuti; kako se pogreza v nemoči in malosrčnosti.

»Bi kaj kupili?« žužnjá žid.

Jon se prebudi. Pred njim leže knjige, »Kako obogatiš« poleg »Rdečih ječ«. Na levi zasliši raskav glas; fant iz ljudstva je, ki je videti nekoliko razburjen in ki se mu pod kocinami na bradi vleče zagrizena zarezá.

»Kaj to stane?«

Prsténa roka oklepa knjigo v rožnatem ovitku: »Erotika narodov.«

»To je nemško,« pravi žid, »tega ti ne razumeš. To tudi nikogar nič ne briga; notri so slike...«

Oni za stojnico oprezuje za fantom in za zdelano knjigo. Mali židek bi si rad oso zvalil v gnezdo. »Dvajset frankov,« pravi hladno.

»Pojdi k vragu,« se zabliška v fantovih očeh. »Dvajset frankov, potem nimam nič žreti.«

»Prav zato, fantiček, prav zato. Videti si sestradan, in takrat je hudič najglasnejši. Pa naj bo: petnajst frankov, a tudi centa ne manj.«

S pogledom, polnim besa in poželenja, začene fant knjigo spet na kup in odštorklja dalje. Na ustnih se mu kaže zagrizenost in srce mu je polno srda. Vse na tem svetu je za bogatine. Lopovi imajo denar!

»Jej-jej,« se reži mali židek, »ali ste ga slišali? Bi rad lizal slaščico, pa brez ficka denarja. Pha — vse to brezposelno ljudstvo bi morali postaviti na kakšen otok.«

Jona ima, da bi udaril človeče v obraz, toda je glista preveč zanikrn in zoprn. In potem ga premaga topla in plaha želja, da bi bil brž spet pri Greeti in pri otrocih, in mu je, ko da se je prebudil iz kratkega, tesnobnega sna. Pa bi le moral dobiti delo! Ali naj gre vendarle po trimesečno plačo? Ali pa naj potrka pri Jodu?

Spet stoji doma, ne da bi si znal odgovoriti. Oktobrski nalivi tulijo prek strehe in toča bije v okenske šipe. Jon sedi zdelan za pečjo. Tako težko je govoriti; zdi se, da sta premlela vse, o čemer bi se lahko pogovarjala. Peerken mu leze na kolena. Kako vroče čelo ima pobič!

»Ah, to se ti samo zdi,« ga miri Greta. »mrzle roke imaš.«

Proti večeru se vznemiri tudi ona sama; na videz se sklanja nad svoje delo, pa molče opazuje malega. Tesnobni pogled vidi, kako Peerkenov obraz žari; tesnobno uho posluša, kako mu sapa sika. In potem nenadoma znamenje: Peerken se premetava v svoji posteljici sem in tja in iz grla mu plane hripav, suh kašelj.

Jon skoči pokonci. Oče in mati se spogledata v skupnem čustvu, ki je v njem trdna volja do obrambe. Kaj je to? Kaj je malemu? Doktor Hessemans!

Mokra, mrzla in blatna je cesta ponoči. Dež pljuska in brboče po pohlepnihih cevéh. Jon teče k Hessemansu.

»Brž pridite, prosim, malemu nekaj ni prav.«

Hessemans umakne glavo in zapre okno. Jon gleda še nekaj časa gor v nadstropje, ko

da še čaka kakšne besede. Ali naj tukaj stoji? Ne, Hessemans pozna pot. Jona trese mraz. Ovratnik suknje si pritisne tesneje k bradi in hkrati čuti, kako se mu vpija dež v copate. Živčno odhiti domov. Kako te ovirajo mokri, lepljivi podplati!

Hessemans je dal malemu injekcijo. KomPLICIRAN primer davice. Če dobro reagira, je v eni uri nevarnost mimo. Nevarnost. Trije zlogi, ki sta jih zaslišala pretresena. Kako nečloveško dolga je takale ura. Ena ura se spremeni v dve, tri, štiri ure... Deževno in pusto jutro se svita skozi okno in Greta in Jon še stojita ob Peerkinovi postelji, še vedno brez moči strmita na malega revčka, ki mora težkó, globoko in težkó sopsti skozi stisnjeno grlo. Bog! Ko bi se zdaj le dalo kaj storiti! Zdravnik je ob šestih spet pri bolniški postelji. Torej je gotovo resno, za smrt resno. Peerken leži negibno, videti je, ko da je na koncu. Samo sapo slišiš iz bližine, kako prihaja mukoma iz grla, kako žvižga, hrope in piska.

»Ali... ali bi se mogel zadušiti?« šepeta Greta. Zadnja beseda ji iztrga iz prsi s težavo zadržano ihtenje. Hessemans molči in dá malemu drugo injekcijo. Peerken ne reagira na vbod z iglo.

»In zdaj mirno čakajmo,« pravi zdravnik pridušeno. »Takšni otroci imajo včasih presenetljivo odporno silo.«

Jon spremi Hessemansa venkaj. Spodaj ga v skrbeh čaka debela Neta.

»Ali je hudo, gospod Gerrits?«

»Ah, ljuba duša,« pravi zdravnik, »kar lepo tiho bodite! Zdaj mora biti mir, mir za gospoda in za gospo Gerritsovo.«

Hessemans je šel in Jon se trudoma vleče ob stopniški ograji kvišku. Greta naj se vsakakor odpočije. Ona pa noče.

»Le ti pojdi, mož, jaz že lahko vzdržim.«

Preveč je izžrpan, da bi kaj več govoril, in leže oblečen na posteljo. »Vsako uro se bova zamenjavala.« Tako je bedenje vsaj porazdeljeno.

Lientje vrešči v svoji zibelki. Ona lahko ostane doma, je dejal Hessemans. Pod enim letom še ni nevarnosti za okužbo. In otročiček si zbrca odejico stran in doživlja s svojimi prebujajočimi se očmi dan kot novo, nerazumljivo krasoto.

V sobi sta dve srci, ki ju tlači tesnoba. Jon in Greta klecata pod težo brezuspešnega razmišljanja. Revščina in — predvsem — mali Peer. Bog pomagaj, kaj je revščina, da bi le

fantka smela obdržati! Jon ne more spati. Zleze iz postelje, hoče se mu gibanja, teka po kuhinji gor in dol, štiri korake sem in štiri korake tja. In potem zasliši v svoji samoti nenadoma ihtenje svoje žene. Le tiho, Jon, tiho! Morebiti lahko moliš zanjo, da se pomiri, predvsem zanjo. Medtem ko jecljá kratke vzdihljaje — ustavlja se in moli spet dalje — se mu oči polagoma in čimdalje bolj bleščiijo in potem na mah skrije glavo v kot, ko da ne sme nihče videti solzá malega Jona, ki se tako od srca žalostí zaradi malega Peera.

Greta in Jon se menjavata. Dve uri bedita, dve uri spita. Tako živita že tri dni in tri noči. Hessemans še ni izrekel odločilne besede. Zdaj postaja strah nekaj, kar je podobno navideznemu miru, ki te pa bridko muči. Izmenoma sta hodila v tiho kapelico Ubogih klaris. To pač prinaša tolažbe, ko pa si spet v bolniški sobi pri drobnem življenju, ki se že ure in dneve bori s plazečo se smrtjo, se ti pogum spet zamaje.

Ni več denarja pri hiši. »Nič zato, gospa,« je rekla Neta, »bom že zapisala.«

Hessemans prihaja trikrat dnevno. Nič se ne boljša. Zdaj šele prehajajo strašni časi v vihar: Gerritsova dvomita nad Hessemansom. Ali se nemara moti? Tudi on je le zmotljiv človek. Revščina, strah, dvom. Ali ne bi poklicali še drugega zdravnika? Revščina. Toda Peeru se nič ne boljša. Strah. In Hessemans se lahko moti. Dvom. Greta mu to plaho pove. »Ravno deveti dan je, odkar je Peer bolan, in nič se še ni zboljšalo, gospod doktor...«

Zvečer se vrne Hessemans z nekim svojim tovarišem. Jon potegne Greeto narahlo za seboj v kuhinjo. Molče sedita in čakata sodbe — obsodbe, si mislita oba — dveh zdravnikov. Čakata, čakata... Tiho se spalničina vrata odpro. Oba gospoda stopita v kuhinjo. Hessemans govori — tako čudno govori, se zdi Greeti. Zakaj tako težko dojema smisel njegovih besedi? Jon ga nekoliko trpko pogleda.

»Sáj, sáj, gospod doktor, že poznam to gostobesedno govorjenje, ki naj izbriše tisto eno neusmiljeno besedo. Le povejte jo!«

»Pogum,« pravi Hessemans, »pogumni ostanite, gospa Gerritsova! Mali je trden in, če se mi tudi motimo, nekdo je še nad nami.«

Tovariš je samo pokimal. Oba zastopnika znanosti pa postaneta v Jonovih očeh žlahtnejša, ker tako mirno spoznata lastno omejenost in sta dovolj človeška, da spregovorita besedo višjega usmiljenja.

Spodaj na hodniku mu oba zdravnika stisneta roko. Ko odideta, se mora Jon še nasloniti na vrata. »Gospod Gerrits,« se prikaže Neta, »gospod Gerrits...« Govori pridušeno, kar najbolj more. »Tukaj je pismo za vas!«

Jon ga samogibno vzame. Od bedenja mnogih dni in noči pa od notranje stiske se skoraj seseda. Sklonjen stopa po stopnicah. Ah, kaj je njegovo trpljenje poleg Greetinega? On nič drugega ne more, le molče jo lahko drži v objemu tukaj pri Peerkenovi postelji.

»Ali ne vidiš, pobič, kako radá se imata oče in mati? Ne smeš je nama zagosti!« Greeta se nagne nad posteljico, da bi skrila solze. Jon stoji še vedno s pismom v roki.

»Kaj pa je?« vpraša ona. »Imaš slabe novice?«

Ne ve; ni še prebral. Peerken se je za hip umiril; v kuhinjo gresta. Jon bere zase. Greeta ga gleda vprašujoče in vendar kakor odsotna. Podá ji pismo.

»Beri sama, otrok,« pravi.

Tako zvesta oba, »da je priznala Akademija gospodu Jonu Gerritsu nagrado tisoč frankov za njegovo vposlano delo.«

Sporočilo doseže samo njuno pamet; njuno srce ne pozna skoka veselega presenečenja. Notri leži fantič, trpinčevo meso njunega mesa.

Čudež. Svatba.

Neko soboto se je zgodil čudež. Po treh tednih je bilo obeh Gerritsovih konec; vse, kar doživljata, je prešinjeno z nekim rahlim dihom, ki vse nalahno ovija in ki v njem oba preskušena človeka ne razločita nič vsakdanjega več in je v njem samo tista svetloba, ki se ji pravi Bog, pa zrcalo človeškega srca, ki iz njega odseva zgolj še potrpežljivo prenašano trpljenje.

To soboto zjutraj je bila odšla Greeta k Ubogim klarisam, da bi v njihovi kapelici pozabila na človeško zapuščenost vpricho nenehne božje navzočnosti. Ko pride domov, pravi Jon potihem:

»Peerken tako mi no spi, nič ga nisem motil.«

Greeta se skloni nad malčka. Nenadoma zavpije:

»Jon! Jon! Ne diha več!« Njena roka otipava Peerkenovo čelo, njegove roke in noge. Mrzlo, vse mrzlo! »Jon! Mali je mrtev!«

Jon zmeden strmi vanjo. To mu noče v glavo. Peerken vendar spi?

Greeta seže po injekcijski igli; ve, kako se ravna z njo. »Brž kafarno olje, hitro, Jon, pomagaj!« Potisne iglo v Peerkenovo stegno, potiska počasi, stoično mirno, olje v mrzlo meso.

In zdaj čakati, gledati, molčati.

Jon teče, da bi obvestil Hessemansa. Zdravnika ni doma. Prišel bo proti poldnevu.

»Kaj zdaj? Kaj naj storim, Greeta?«

Hvala Bogu! Zdaj deluje v otrokovem telesu. Temperatura pleza spet kvišku od 34 na 35... Pol ure pozneje: skoraj 36. Peerken spet diha, da ga je nalahno slišati. Takoj imata oba spet rožni venec v roki. Tiho molita. Samo Lientje godljá v svoji zibelki. To je izraz življenja brez misli. Ure tečejo leno, polne negotovosti. Svetloba in tema se borita druga z drugo. O poldvanajstih prihiti Hessemans po stopnicah. Preišče malega bolnika, ki se mu je priljubil, priljubil zaradi trpljenja, ki z njim mora sočustvovati in ga s tolikšno težavo obvladuje. Hessemans gleda in poslušá. Jon in Greeta stojita kakor priči poleg in komaj čakata besede. Recite vendar kaj, gospod doktor! Naposled spregovori Hessemans:

»Čudno je, gospa Gerritsova, prav čudno. Morebiti smo doživeli danes preobrat. Le še pogum! V kratkem se spet oglasim.«

Popoldne reče Peerken nenadoma:

»Tin-tin!«

Ob tem edinem zlogu zagori v srcih staršev plamen veselja. Ure in ure sta v oklevajočem molku odrivala upanje, ki je hotelo spet vzcveteti. Zdaj, ko se je otrok spet oglasil, stojita oba, Greeta in Jon, kot smejoča se velika otroka ob njegovi posteljici in ne ve-sta, kako naj bi mu najhitreje pomagala, brbljata vsevprek, govorita zmedene besede rešenemu življenju v belih blazinah. In potem pride spet rožni venec, to pot za molitev, ki je na pol prošnja, na pol zahvala.

»Ali vidiš, da naju je Bog Oče v tabernaklju poslušal?«

Jon mora vzeti Lientje v naročje. Z njo teka po sobi in jo nosi vedno znova k Peerkenovi posteljici.

»Poglej jo, Lentjo, pobič! Le poglej jo! To je sestrica! Reci: Dober dan, Peer!«

»A-a,« vrešči Lientje.

Peer ji sledi s svetlimi óčki in ji maha z ročico: »Da-da, Lientje!«

Nad Gerritsova dva je prišel čudež kakor nežna, nevidna perut serafina.

(Dalje na strani 27)

ŽUPNIK MIKLAVČIČ

15 let med izseljenci

Ko se naši izseljenci vozijo preko Avstrije v Slovenijo, se peljejo tudi mimo postaje Spittal/Drau na Koroškem. Kmalu za postajo v smeri Beljak vidijo na levi strani lepe stanovanjske bloke in med njimi več eno- in dvodružinskih hišic. Verjetno si ne mislijo, da v njih stanujejo Slovenci. In vendar je res, da jih tam živi okrog 300, ki imajo svojega župnika v osebi g. Miklavčiča Antona.

Kako so Slovenci zašli v Spittal ob Dravi? Bilo je takoj po zadnji vojni. Preko Karavank je v prvih dneh maja leta 1945 pribežalo v Avstrijo več tisoč Slovencev, med njimi tudi mnogo družin. V Spittal ob Dravi je bilo tedaj veliko taborišče z dolgimi lesenimi barakami. V njih je našlo kakih 3000 Slovencev svoj prehodni dom. Imeli so svojo ljudsko šolo, obrtno šolo, gimnazijo, bogato kulturno in športno življenje. Večina izmed njih se je po letu 1948 izselila v prekomorske dežele, manjša skupina pa jih živi tam še danes.

Med Slovenci v Spittal ob Dravi vrši dušnopastirsko delo že 15 let gospod župnik Miklavčič, doma iz Podbukovja pri Krki na Dolenjskem. V tem desetletju in pol je za slovenske rojake mnogo dobrega storil v verskem, socialnem in narodnem oziru. Njegova gostoljubnost ni znana le slovenskim Spitalčanom, ampak tudi mnogim izseljencem, ki se po letih zopet vračajo na obiske v Avstrijo in se med potjo radi ustavijo pri svojem nekdanjem župniku. Tudi slovenski izseljenski duhovniki so pri župniku Miklavčiču vedno dobrodošli gostje.

Seveda župnik Miklavčič še vedno rad misli nazaj v domovino in na svoji kaplanski službi v Zagorju in v Semiču ter na nekdanji župniji Vinica in Dolenja vas. Bog daj, da bi tudi v prihodnje s tako vedrostjo prenašal svojo žup-

nijsko službo kot doslej ter z dovtipom izpodbijal coklo, ki ga moti v njegovi službi — sladkorno bolezen — kot je pred kratkim zapisal svojemu duhovniškemu prijatelju: »Prišel sem iz bolnice iz Celovca, kjer sem celih pet tednov prodajal sladkor moje veletovarne, ki nikdar ne stavka, ampak vedno izdeluje — včasih še veliko preveč — sladkor. To pot so bila nekaj časa zelo trda pogajanja za zmanjšanje produkcije. Nazadnje se je kolektiv le vdal in začel z manjšo množino...«

Slovensko kat. akad. starešinstvo v New Yorku je bilo delavno tudi v preteklem poslovnem letu, ki ga je zaključilo letos poleti. Vsak drugi petek je imelo sestanek v cerkveni dvorani pri župniji sv. Cirila. Predavanja so bila zanimiva. Dr. J. Arnež je predaval o »gospodarstvu v Sloveniji«, dr. J. Basaj je prikazoval »razvoj dogodkov ob revoluciji«, dr. Rudi Večerlin je govoril o »rojstvu slovenske moderne«, vseuč. profesor dr. Peter Remec o temi »Jugoslavija v odnosu svetovnega dogajanja«. Zaključno predavanje je

imel dr. L. Puš o temi »Krščanska demokracija v sklopu svetovne politike.«

Slovenski ljudskošolski tečaji v Argentini so zelo razveseljivo dejstvo; kažejo nam, kako naši rojaki v krajih, tako oddaljenih od domače zemlje, ljubijo svojo materino govorico. Ti tečaji so bili v Buenos Airesu in še v 14 drugih krajih po Argentini. Vseh otrok je bilo v teh tečajih okrog 700; najmanjši tečaji so imeli okrog 10 učencev, največji pa okrog 130.

Letos mineva 30 let od veličastnega jugoslovanskega evharističnega kongresa v Ljubljani, ki je bil od 29. do 30. junija 1935. Na ta kongres so pripeljali milostno podobo Matere božje z Brezje, ki so jo izbrali za pokroviteljico kongresa. V spomin na to pomembno obletnico in da se obnovi ljubezen do Jezusa v presv. Evharistiji in ljubezen do Marije, je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik za angelško nedeljo, 5. septembra t. l., povabil vernike na veliko romanje na Brezje. Če je že ob navadnih nedeljah na Brezjah v cerkvi toliko ljudi, da skoraj ne moreš priti pred oltar milostne podobe, si lahko mislimo, koliko ljudi se je zbralo na Brezjah ob tej priliki. Zaradi nadškofove odsotnosti je romanje vodil kot njegov namestnik dr. Stanko Lenič, sedanji generalni vikar.

Pri Sv. Petru v Savinjski dolini so v cerkvi napravili novo krstno kapelo, ki na edinstven način predočuje zakrament sv. krsta in njegove učinke. Če greste kdaj tam mimo, si jo ogledjte. Kapelo je blagoslovil celjski opat dr. Kovačič.

Slovenski novomašniki so letos obiskali sv. očeta. Ta jih je posebej pozdravil (v francoščini) ter jih vzpodbujal k vztrajnosti. Čestital jim je, da so v takih težkih razmerah ohranili svoj poklic: »Predstavljamo si težave, s katerimi ste se mogli srečati v sedanjih razmerah, da ste ostali zvesti svojemu lepemu poklicu.« je med drugim dejal.

Romarska cerkev Zalostne Matere božje na Mirenskem gradu pri Gorici je v povojnem času doživljala velika obnovitvena dela. Za olupšano notranjost je po-

skrbel akad. slikar Tone Kralj. Sedaj so pa napravili za cerkev tudi nove orgle. Izdelal jih je mojster Andrej Benda iz Loke pri Mengšu. Imajo dva manuala in 21 registrov. So največje orgle daleč naokoli, le svetogorske jih še prekašajo.

V Ajdovščini so priredili tekmovanje gozdnih delavcev, sekačev in motoristov. Nastopilo je 20 tekmecev.

V stenah 3733 metrov visoke francoske gore pri Chamonixu sta obtičala letošnje poletje dva ljubljanska študenta, Mihelič in Gruden. Po več dneh so jima le prišli na pomoč francoski reševalci in ju rešili smrtnega objema.

Kot po Italiji in Avstriji je tudi po Sloveniji prizadejalo hudo deževje v začetku septembra ogromno škodo na polju, na cestah in na zgradbah. Na Koroškem je Drava podrla most, ki vodi čez njo pri Borovljah na Ljubelj. V Ilirski Bistrici je bila poplavljena tovarna »Lesonit«.

Dvoje mednarodnih srečanj v Sloveniji v teku letošnjega poletja je bilo za slovenske predstavnike zelo mučno. Od 8. do 22. junija je Organizacija združenih narodov (OZN) priredila v Ljubljani posebne študijske dneve za proučevanje osnovnih pravic človeka in to predvsem z ozirom na narodne manjšine. Tega študijskega tečaja se je udeležilo 19 držav, med njimi tudi USA, dve državi pa sta poslali le opazovalce. Predavanje je otvoril osebni zastopnik glavnega tajnika OZN U Tanta, ravnatelj za človečanske pravice pri Združenih narodih, John Huphrey. — Na zborovanju so razpravljali o osnovnih pravicah človeka in pri tem

postavili zahtevo po svobodi združevanja, po svobodi materinskega jezika in veroizpovedi. Te zahteve OZN so gotovo mučno vplivale na slovenske zastopnike, ki so sledili referatom v zavesti, da v Sloveniji še danes niso dane ljudem te osnovne pravice človeka, saj je še vedno prepovedano svobodno politično in gospodarsko združevanje, kakor tudi svobodne verske organizacije.

Drugo, kar je slovenske predstavnike privedlo do mučnega položaja, je bil 33. kongres mednarodne organizacije PEN-klubov na Bledu v prvih dneh julija. Okrog 500 zastopnikov 40 različnih narodov je bilo na tem kongresu, katerega osrednja tema je bila: mesto pisatelja v sodobni družbi in pa vprašanje, ali umetniška beseda, ki je imela v zgodovini človeških civilizacij in kultur tako veliko vlogo, lahko še vpliva, posredno ali neposredno, na usodo sveta. — Poročilo o kongresu pravi, da je »brez dvoma vse udeležence kongresa najbolj prevzela lepota naše dežele in gostoljubnost naših ljudi«. Po teh besedah sodeč, bi mislili, da slovenska povojna literatura doma ni napravila prav nobenega vtisa na udeležence, sicer ne bi bilo treba poudarjati, da je lepota dežele in gostoljubnost ljudi goste najbolj prevzela. Težko je namreč verjeti, da so se sešli literati iz vsega sveta le kot turisti na Bledu. Udeležencem seveda ni ušlo, da na kongresu ni bil navzoč Edvard Kocbek, ki zavzema prvo mesto v slovenski povojni literaturi doma. Prav tako so lahko zvedeli, da je pred kratkim oblast v Sloveniji s silo zatrla revijo »Perspektive«, ki je edina še upala s svobodno besedo na dan. Jasno je, da udeleženci niso mogli hvaliti drugega kot lepoto dežele in gostoljubnost ljudi!

Anglija

Obisk ljubljanskega nadškofa na Angleškem

Povabljen po nadškofu iz Liverpoola je prišel ljubljanski g. nadškof dr. J. Pogačnik 31. avgusta popoldan na Angleško. Spremljal ga je g. Julij Slapšak iz Clevelanda. Nastanil se je v hiši Poljske katoliške misije. V naslednjih dneh si je ogledal najvažnejše zanimivosti v Londonu ter obiskal apostolsko delegaturo, g. kardinala Heenana v Westminsteru ter odpravnika poslov na jugoslovanski ambasadi. Povsod je bil zelo ljubezljivo sprejet ter se je zadržal dalj časa.

Za nedeljo, 5. septembra, je pa bil povabljen, da bi podelil 23 otrokom v Bedfordu v tamkajšnji župni cerkvi sv. Jožefa zakrament sv. birme. Tja je prišel že v soboto popoldan in ob 7. uri zvečer so mu priredili v mestnem gledališču tamkajšnji Slovenci pristrčen sprejem. Nastopili so otroci s petjem, zaigrali so na razne inštrumente in se postavili z recitacijami. Pozdravila sta pa g. nadškofa slovenski župnik in nato še kanonik Hulme v angleščini. G. nadškof se je zahvalil za sprejem ter povedal lepe besede o domovini. Zatem se je razvila domača zabava.

Najlepše pa je bilo naslednjega dne, ko so se zbrali otroci za birmo; malo pred 11. uro so v sprevodu odšli skupno z duhovniki in nadškofom v cerkev, kjer je bila slovesna peta pontifikalna maša. Verjetno je bila tu prva taka maša v narodnem jeziku, ker so še vse pete maše v latinščini.

Asistirala sta g. nadškofu dr. J. Zdešar, vodja slovenskega dušnega pastirstva v Nemčiji, in A. Strle iz New Yorka. G. kanonik je prebral berilo in evangelij v angleščini ter tudi ponovil vsebino pridige g. nadškofa, ki je bila o pomenu sv. birme v modernem času. Po pridigi je bila takoj birma.

Popoldan so se vsi zbrali v bližnjem hotelu, kjer je bilo pripravljeno kosilo za 140 ljudi. Spet so pozdravili g. nadškofa z zdravico in pesmijo. Nato smo imeli pete litanije, ki jih je vodil g. nadškof.

Bil je zares lep dan, ki je povečal razpoloženje vseh, da je bil dan radosti in veselja, ki bo ostal še dolgo v spominu.

Zatem je g. nadškof še obiskal Bristol in v nedeljo, 12. septembra, Rochdale, o čemer pa bomo sporočili prihodnjic.

*

Ves avgust je bil v znamenju počitnic. Vendar smo v tem času tudi krstili in sicer **Marijo Donato Šimac** v cerkvi sv. Riharda, Chi-

chester, v nedeljo, 22. avgusta. Želimo njej in staršem vse dobro!

Seveda smo imeli tudi vrsto obiskov. Dalj časa se je tu pomudil č. g. **Franc Bergant**, ki sicer študira v Rimu. Večkrat je opravil nedeljsko opravilo tako v Londonu kot Bedfordu. Pred odhodom pa je na praznik Vnebovzetja pokazal tudi skioptične slike, ki jih je posnel na poti po zapadni Evropi. Hvaležni smo mu za obisk in ga vabimo, da skoraj spet pride. — »Naša luč« je že omenjala, da se tu mudi naš misijonar g. **Franc Pregelj**. Večkrat je obiskal »Naš dom« in v nedeljo, 8. avgusta, je pripovedoval mnogo zanimivosti iz misijonov v Afriki. Sredi septembra se je spet vrnil v svoj misijon. Njegov obisk v Angliji je bil v glavnem namenjen tisku raznih knjig za nekatere afriške rodove. Želimo mu mnogo uspeha in seveda, da skoraj spet pride na Otok!

† **Justina Marinič**: 2. sept. smo pokopali na pokopališču St. Pancras v Londonu Justino Marinič, ki je bila doma iz Vedrijana pri Kojskem. Pred 3 leti je prišla iz Egipta. Starja je bila 63 let. Naj v miru počiva!

Osebna vest: G. dr. L. Sirc, dosedaj na univerzi v Dundeeju na Skotskem, je prišel kot profesor ekonomije in političnih ved na univerzo v Glasgowu. Čestitamo!

Belgija

Charleroi-Mons-Bruxelles

V družini Viktorja Strašek in Encarnacion Lopez iz Chatelineau se je 5. avgusta rodila hčerkica-prvorojenka, ki je pri sv. krstu prejela ime Belinda-Maria Nieves. Naknadno sporočamo, da se je v družini Olge Marinič, por. Lafourt, v Lobbes rodil sinček-prvorojenec 27. junija in bil 4. julija krščen na ime Andrej. Ga. Olga se je v domovini poročila z g. Simonom Lafourt, Belgijcem, ki zna že precej slovensko govoriti. Nekaj mesecev po poroki je prišla za možem v Belgijo. Obema družinama naše čestitke!

11. avgusta se je poročila v Gandu gdč. Erika Pirc z domačinom g. Hipolitom Mortir. Želimo božjega blagoslova!

Po prizadevanju ge. Marije Zrinski iz Fleurus je letos odšlo s transportom 31 rojakov oz. rojakinj iz zapadne Belgije v domovino na obisk. Pa tudi več posameznikov je šlo s svojimi avtomobili. Marsikaj zanimivega vedo povedati in si je tako mogoče ustvariti realno sliko življenja v domovini.

Priloga »Naše luči« za zapadno Belgijo, pod naslovom »Med nami — Entre nous« obhaja

1. oktobra leto dni obstoja. Obveščala je rojake na skupne svete maše, romanja in druge verske prireditve; opozarjala je na razne slovenske prireditve širom Belgije; širila je poznanje dobrega tiska in dajala smernice v aktualnih vprašanjih, ki zanimajo izseljence. Izhajala bo še vnaprej na željo velike večine rojakov, čeprav ima izdajatelj z njo precej stroškov; ta priloga se krije le s prostovoljnimi prispevki. Izhaja redno v 500 izvodih vse mesece razen avgusta, to je 11-krat na leto.

Liège-Limburg

G. Milan Globokar iz Eisdena je v Waterscheju sklenil zakonsko zvezo z gdč. Ano Marijo Lube. G. Milan je vsa leta bil zvest član mešanega zbora v Eisdenu. Zato so mu naši pevci in pevke iz Eisdena in Waterscheja pri poročni maši tudi lepo prepevali. Zvečer mu je moški pevski zbor »Slomšek« napravil podoknico. Gostoljubno Cesarjevo hišo, kjer je bila svatba, je pozno v noč polnila slovenska pesem. G. Milanu in ge. Ani Mariji toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova. G. Milanu se še posebej zahvaljujemo za zvestobo slovenski skupnosti in ga prosimo, da je tudi v prihodnje ne bo zapustil. Še vedno računamo nanj.

Prav je, da ob tej priložnosti povemo, kako vsej Globokarjevi družini dolgujemo priznanje in zahvalo. Saj vsi: ga. Angela, gdč. Majdi, g. Emil in g. Milan, že dolga leta zvesto sodelujejo pri naših pevskih zborih. Bog jih živi!

V Lanakenu se še vedno zdravi g. Mastnak Franc, kateremu pošiljamo tople pozdrave!

V okolici Eisdena smo v enem tednu zgubili tri rojake: V Eisdenu se je na cesti smrtno ponesrečil g. Alojz Rak st., upokojeni rudar. Lepo število rojakov ga je spremljalo k zadnjemu počitku. Ob grobu mu je v imenu društva spregovoril g. Franc Gostiša. Tu zapuščča sina Alojza in hčerko Julko in vnuke, doma pa ženo in sestre redovnice. — Na isti

način se je smrtno ponesrečil g. Urban Simonc iz Opgrimbie. Njegova žena je Flamka, zato mu je flamska župnija priredila prav lep pogreb. Poleg njegove žene žaluje za pokojnikom njegova mati, ki je sedaj sirota res sama na svetu. — Nekaj dni nato pa smo spremljali k zadnjemu počitku Brumčevo gospo, zgledno krščansko mater iz Mechele-na. Njena življenjska pot je vse ganila. Dolga leta je stregla težko bolnemu možu. Po njegovi smrti je pridno hodila na delo. Zgradila si je ličen domek. Ko je vse bilo gotovo, pa je začela križev pot bolniške postelje, ki se je končal s smrtjo. Dobri ženi je moški zbor »Slomšek« ob grobu zapel žalostinko. Tu zapuščča sina Jančeta in nečakinjo.

Vseh treh pokojnikov se spominjamo v molitvi, žalujočim pa izrekamo krščansko sožalje.

Francija

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6, métro: Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (prilicje, levo), Paris 15, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

V počitnicah sta v Parizu pomagala č. g. Jože Markuža, ki je letos imel novo mašo, in č. g. Bogdan Makovec, oba iz Rima. Obema prav prisrčna hvala!

Starši! Ne pozabite prijaviti otroke za veronauk in tečaje slovenskega jezika!

Danijel Sever iz Courmansa v Marne (Francija) je že kar cel korenjak in je ponosen, da zna slovensko in francosko.

VABILO

na

V. slovenski dan,

ki bo v nedeljo, 17. oktobra 1965, v Eisdenu.

Ob 4. popoldne bo sv. maša v župni cerkvi sv. Barbare. Maševal in pridigal bo letos č. g. Kazimir Gaberc iz Charleroi. Takoj nato bo v rudniški dvorani naslednji program:

„En dan v slovenski hiši“. (Lepa nova igra z narodnim petjem). Nastopi pevskih zborov. Narodni plesi. Nagovori. Prosta zabava.

Pridite! Povabite prijatelje! Bo lepo!

Odbor slov. društva „Slomšek“

Pri Kramarjevih
v Bucy (Loiret)
v Franciji.

Mohorjeve knjige bodo kmalu izšle. Ali si jih že naročil?

La Machine. — Slovenci se bomo zbrali k skupni maši v nedeljo, 17. oktobra 1965.

Alzacija. — Sveta maša za Slovence bo v nedeljo, 10. oktobra, v cerkvi Ste. Thérèse v **Ensisheimu** (Cité). Točno uro boste zvedeli pri Metodu Štuhecju v Ensisheimu ali pri Jeanu Žibretu v Vittenheimu. Pred mašo bo priložnost za spoved.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne

Naši rojaki so se nemalo ustrašili, ko so v zadnji številki »Naše luči« brali poročilo o umrlih iz naših krajev: kar 13 mrtvih rojakov, v tem letu že 19. Žal moramo zopet sporočiti žalostne novice: Dne 11. avgusta je umrl po dolgotrajni težki bolezni rojak Martin Kukovičič, rojen 22. 9. 1891 v Senovem ob Savi, cerkveno pokopan 14. 8. na Hochwaldu. Komaj je zvedel, da je njegova sestra Ana umrla 5. 8. 1965 v Westfaliji in bila tam cerkveno pokopana, je prišel tudi konec njegovega trpljenja. Mati kakor številna družina sta težko prenesli ta udarec. Njegova hčerka Anica je že veliko pomagala našemu cerkvenemu zboru »Slomšek« in splošno našemu bogoslužju — zato izražamo njej še posebno sožalje! — 19. avg. je umrla v Sarreguemines Elizabeta Kavčič, 57 let stara, istotam pokopana. — 20. 8. se je z avtom smrtno ponesrečil Lucijan Markovič, 18 let star, cerkveno pokopan v Nousseviller 23. 8. — Istega dne je umrl tudi nesrečne smrti Ferdinand Zakšek, 46 let star, cerkveno pokopan 23. 8. v Merlebachu. — Vsem želimo, da najdejo srečo, katero so tu zaman iskali,

pri Bogu v večnosti; sorodnikom pa izražamo iskreno sožalje. —

Na take težke ure pa niso mislili mladi novoporočenci, ki so polni veselja do življenja klečali pred oltarjem: Friderik-Dominik Stepec in Marie-Thérèse Battistini 3. julija v cerkvi Belle Roche. Dobri Friderik je že veliko pomagal pri urejevanju novega stanovanja naše Misije, zato mu s svojimi čestitkami voščimo vso srečo v zakonu. — Marijan Rebič je prihital iz Folschviller Cité v župno cerkev v Meerlebach, kjer je pred Bogom obljubil zvestobo Anici Galič 7. avgusta v prisotnosti preč. g. Dejaka iz Aumetza. — Vsem, tudi nepriglašnim, želimo, da bi jih poleg naravne tudi nadnaravna ljubezen vedno spremljala!

Družino Praviček v Meerlebachu, družino Samec v Porzelettu in še nekatere druge družine so razveselili novorojeni otročiči v času, ko je bil podpisani odsoten. Mnogim skrbem staršev za telo njihovih malih naj se pridruži tudi velika skrb za njihovo dušo!

Naši bolniki: Mnogi leže v bolnicah, drugi doma. V Forbach v bolnici Ste. Barbe ležita 2 rojaka težko bolna: Michel Dragojevič in Anton Žnidaršič (105); oba imata kamen na pljučih poleg drugih bolezni. Vsem bolnikom želimo, da bi jim ljubi Bog kmalu dal trdnega zdravja!

Iz domovine so prišli s posebnim vlakom naši rojaki veseli dne 25. avgusta. Okrog 300 potnikov je izstopilo v Bening, skoro toliko jih je pričakovalo na postaji Bening, 20 minut od Merlebacha. Brez kakih težav so prišli srečno nazaj; gospé Albini Moltara pa, ki si je zlomila nogo doma, želimo skorajšnje zdravje! Čez 60 rojakov se je pripeljalo s

Mala Martinka Kukovičič iz Tansaca (Puy-de-Dôme) v Franciji je vesela kot njena mati.

svojimi avtomobili v domovino. Avtoceste so postale nevarne: zaradi velike hitrosti in nevarnega prehitevanja mnogi imenujejo avtocesto »cesto mrtvih«; na stranskih cestah so pri nesreči navadno ranjeni, na avtocesti skoro vedno mrtvi. Razne radijske postaje svarijo avtomobiliste, da naj ne vozijo po avtocesti, ako njih avto ni popolnoma v redu. Tudi po mestih in vaseh vozijo avtomobili in motorji tako hitro, da je treba velike pozornosti, ko greš čez cesto. Vse šoferje, ki se ne zmenijo za predpise hitrosti in prehitevanja, ki hočejo pokazati, da znajo bolje voziti kot drugi, opominjamo, da so v vesti dolžni skrbeti, da po njihovi krivdi ne pride do nesreče.

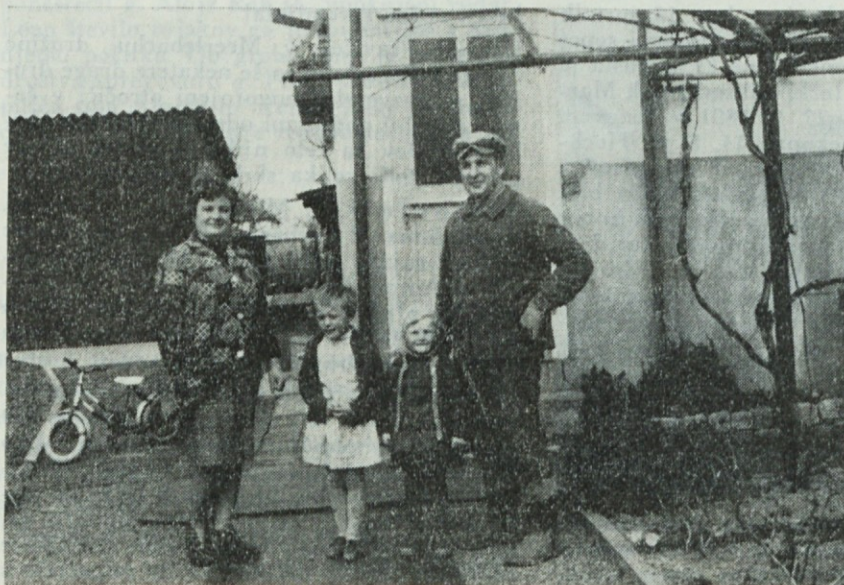
Počitnice so končane, šola se je začela. Ljubi starši! Pokrižajte svoje otročiče vsakokrat, ko hité v šolo, priporočajte jih angelu varuhu, da jih srečno pripelje nazaj! Ob nedeljah in med tednom pohitite večkrat k lepi naši službi božji, sodelujte vsi, odgovarjajte, pojte vsi; naši cerkveni zbori pa imajo še vedno dosti prilike, da povzdignejo službo božjo; tako vsem, med katerimi živimo, pokažemo, kako lepe so naše pesmi. Vsi, ki imate veselje do petja, ste lepo povabljeni tudi k cerkvenemu zboru vašega kraja!

Mesec oktober je rožnovenski mesec: vsako sredo bo zopet sv. maša pri Mariji z Brezij v Habsterdicku ob 8.30 zjutraj. Ako imate težave, osebne ali družinske, nikar se ne bojte darovati ne časa ne denarja za pot k naši skupni nebeški Materi!

Na koncu poročila se lepo zahvalim vsem, ki so s počitnic poslali pozdrave (v pisarno je prišlo 18 lepih razglednic z Brezij, 6 od drugod iz domovine, nekatere iz Italije, Švice, Nemčije, Španije in raznih strani Francije). Vašo prijaznost in dobrotljivost naj vam Vsemogočni obilno povrne s svojim bogatim blagoslovom! — Stanko iz Merlebacha.

Ob Luksemburgu

Povabilo: Predragi moji rojaki ob Luksemburgu! Počitnic je konec. 14. septembra so se v Rimu zopet sešli škofje vsega sveta, da skupno s papežem na čelu in pod vodstvom Svetega Duha razmislijo velike probleme današnjega časa in tako naredijo najboljše zaključke, postavijo najboljše norme za razcvet našega krščanskega življenja. 17. septembra se je začela tu v Franciji šola, novo

Pri Štuhecovih v Ensisheimu, v Franciji.

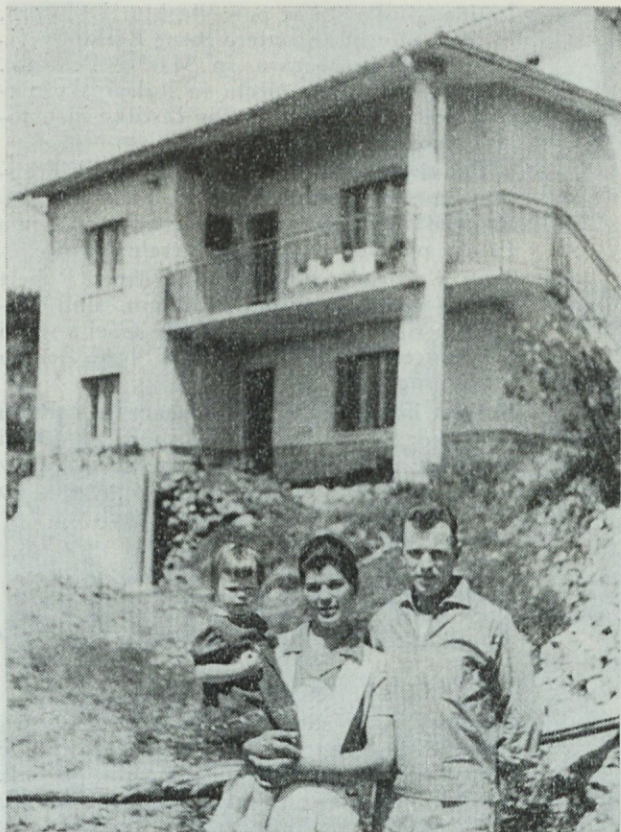
šolsko leto. Veliki cerkveni prazniki, ki jih bomo obhajali v oktobru in novembru nas kličejo in nas bodo klicali k večji delavnosti, k večji brigi za božje kraljestvo v naših dušah in v svetu.

Ali se vam ne zdi, predragi rojaki, da moramo tudi mi Slovenci ob Luksemburgu nekaj storiti, se zganiti, bolj delati za slavo božjo in za naše zveličanje? Ali se vam ne zdi, da bi bilo treba, da omenim samo eno, poživiti, povečati udeležbo pri svetih mašah? Uvedba slovenskega jezika letos spomladi bi že morala to storiti, a vsi vidimo, da tega ni storila, da ni bilo pravzaprav dosti odziva v srčih. To nikakor ni prav. Sveta maša je vendar višek liturgije, je najbolj bogat vir vsch milosti. Ne čakajmo posebnih odredb, ki bodo morda dane glede udeležbe pri sv. maši še ob zaključku vesoljnega cerkvenega zbora ali pozneje. Ne! Pridimo takoj zdaj k virom milosti! Sodelujmo pri maši! Prejem milosti je odvisen od našega sodelovanja. Prepevajmo, molimo, sodelujmo z odgovori! Upamo, da bomo kmalu dobili slovenske mašne napeve in da boste mogli odgovore, n. pr. pri predglasju, tudi peto odgovarjati. Seveda pa je potrebno, če naj sv. mašo resnično vzljubimo, da se tudi v vsem našem življenju trudimo za spoznanje božje ljubezni do nas. — Vaš izseljenski duhovnik.

Druga novice: Rojaki, ki so šli na dopust v domovino, so se vrnila na splošno zadovoljni, bolj zadovoljni kot pa druga leta. Potovanja so odgovorni dobro organizirali. Ni bilo nepredvidenega in nepotrebnega čakanja kot druga leta, so rekli; pa tudi drenjanja in nereda na vlakcu ne. Pa zadovoljni najbrž niso mogli biti samo zaradi dobre vožnje, ampak še bolj zato; ker so se tam naužili gorkega sonca. Gotovo ga je bilo več kot pa tu pri nas, kjer letos le bolj malo posije in je mrzlo, tudi če posije.

Pri nogometu je imel nesrečo g. Jamnik. Nasprotnik je namesto žoge brcnil nehote njegovo nogo in mu jo zlomil. Želimo mu, da bi se dobro in kmalu pozdravil in tako mogel nastopiti zopet službo šoferja.

Ponovno so morale v bolnico: gospa Šop v Algrange in ga. Mici Šubelj v Strasbourg. Tudi njima želimo prav tako kakor vsem drugim bolnikom — okrevanja!

Črnutova družina v Velikem Repnju pri Trstu si je v Nemčiji prislužila tole hišico. Gospod Karel je 7 let delal v rudniku v Essenu v Nemčiji, gospa Marija pa je bila zaposlena v istem mestu tri leta. Ker sta pošteno zagrabila za delo in s zaslužkom varčevala, imata sedaj lepo hišico na slovenskih tleh, da hčerki Julki ne bo treba nekoč po svetu. Ker je gospa dobila zemljo za hišo od doma in je mož tudi sam pridno poprijel pri gradnji hiše, sta tako kar hitro prišla na svoje.

drastično po naše moglo reči: »Razgovor brez slepomišenja«. Tu je zelo krepko poudarjeno, kako si katoličan zamišlja razgovor z drugoverci in brezverci in so tudi nakazane meje takih razgovorov. Ker bodo gotovo drugi listi prinesli vsaj vsebino, če ne cel prevod, je zadosti, da na ta članek tukaj samo opozorimo slovenske katoličane. Vredno ga je prebrati in premisliti.

Trst. — V Trst je od 1. do 27. avgusta pribezalo nad 800 različnih beguncev, tako da je zbirno taborišče, ki so ga nameravali skriti, prenapolnjeno. Med njimi so poleg slovenskih in hrvatskih beguncev tudi Čehi, Slovaki, Romuni, Madžari, ki so pa vsi prišli preko Jugoslavije.

Italija

Rim. — Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je dne 24. in 25. avgusta prinesel na drugi strani članek p. Spiazzi-ja pod naslovom: »Dialogo senza equivoci«, kar bi se

Latina. — Tu sta se poročila Marij Muraro, ki je sin slovenske matere gospe Rezko Svovljšak, poročene Muraro, in Marija Peternik, hčerka slovenskega očeta in italijanske matere. Mlademu paru iskrene čestitke in mnogo blagoslova božjega!

V **Capui** pa je bil krščen novorojenček Franceta Savron in Mare Begovič, Fabij Savron. Staršem ob prvorojenčku čestitke, malemu Fabiju pa: Bog daj srečne, vesele dni!

Tudi v Latini je bil krst: Zgoznik Robert Srečko je ime novemu kristjanu, sinu Antona in Elze Debenjak. A je že odšel s starši ter bratcem in sestrico v novi svet. Želimo lepih uspehov v Ameriki!

Skupna božja služba za Slovence je v Rimu je vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 5. uri popoldne na Via delle Botteghe Oscure 42, v **Latini** pa vsako drugo nedeljo v mesecu ob 11. uri dopoldne v taboriščni kapeli.

Nemčija

Bavarska

Zirndorf. — Vedno več Slovencev prihaja v to zbirno taborišče na Bavarskem. Slabe gospodarske razmere doma so jih pognale v tujino. Taborišče je prenapolnjeno. Spet se slovenska kri odtaka v evropsko tujino in čez morje v Kanado in Avstralijo, ker domovina, ali točneje povedano, režim v domovini ne zna skrbeti za delovnega človeka. To je sramota! Naj se nikar ne izgovarjajo, da je to prelivanje delovne sile iz ene države v drugo, kar naj bi bil splošen evropski pojav. Le zakaj se na primer nemški delavci ne »prelivajo« v Jugoslavijo?

Rojak Johan Selič s svojo ženo Kristino v Eschweilerju v Nemčiji. Kdo bi si mislil, da ima gospod Johan že 83 let! Čeprav je delal 43 let v rudniku, se še kar dobro drži pri zdravju. Morda je kaj k temu pripomoglo tudi to, da mu je žena večkrat privoščila kozarec vinca iz domačega litra?

Tej številki »Naše luči« so priložene položnice. Vse rojake, ki naročnine za leto 1965 še niso poravnali — z veseljem ugotavljam, da so v manjšini — lepo prosimo, da se je poslužijo...

Württemberg

Poletni dopust jih je mnogo izmed nas za par tednov razkropil na vse strani, zato danes nimamo posebnih poročil. Sedaj, ko smo zopet skupaj, nadaljujmo z vso dobro voljo delo za našo versko in narodno skupnost!

Poslovilni večer v Stuttgartu pred odhodom Pavla in Jožefe Hren v Sev. Ameriko.

Na binkoštni ponedeljek letos je skupina Slovencev iz nemškega Porurja napravila izlet v Holandijo. Obiskali so mesti Amsterdam in Den Haag. Mesto Amsterdam je prepreženo z vodnimi kanali, podobno Benetkam. Na sliki vidimo slovenske izletnike pred vhom v motorni čoln, predno so se zapeljali po vodnih ulicah Amsterdama in si ogledovali mesto. V Den Haagu, glavnem nizozemskemu mestu, je našo skupino še posebno zanimala morska obala z lepim kopaljščem. Kar nekaj ur so se mudili ob njej.

Opozorjeni ste v naprej, da nam letos mesec oktober in november nudita vsak po eno možnost več, da se zberemo pri naši službi božji: oktober ima pet nedelj, november pa štiri nedelje in en praznik, ker pride na ponedeljek praznik Vseh svetih. Zato bo na 4. nedeljo v oktobru, 24. oktobra, ob 5. uri popoldan sv. maša v **Öhringenu**, 31. oktobra (praznik Kristusa Kralja) v **Unterkochenu**, na praznik Vseh svetih pa v **Schwäbisch-Hall**. Glede ure v teh dveh poslednjih krajih ste obveščeni v posebni prilogi. Zadnjo nedeljo v novembru (28. novembra) bo maša v **Konstanzu**.

Zakonca Pavel in Jožefa Hren, ki sta zadnji čas stanovala v Heumadenu pri Stuttgartu, sta nas 20. avgusta zapustila in se preselila v Cleveland (USA). Želimo jima obilo sreče in božjega blagoslova v novi domovini.

Porurje

Kjer so poroke in krsti, tam gre življenje naprej. Pri nas v Porurju si v tem oziru res

Bratuškova družina v Krefeldu v Nemčiji je med prostim časom rada na svojem vrtu. „Tu smo v miru in se počutimo kot doma. Vrt pridno obdelamo in marsičesa nam ni treba kupovati: solata, čebula, česenj, krompir, korenjček, fižol... vsega nam zraste dovolj,“ je gospa veselo pripovedovala dopisniku Naše luči. „In za otroke nimaš boljšega kot vrt,“ je še pridal oče Martin, ki je vojni invalid.

Slovenski vojni invalidi v Nemčiji

V Zahodni Nemčiji je več slovenskih vojni invalidov s Spodnjega štajerskega. Ker so bili med 2. svetovno vojno mobilizirani v nemško vojsko in tam bili ranjeni, jim sedanje slovenske oblasti niso hotele dati oziroma priznati invalidnine. Tako jim ni preostalo drugega kot pot v tujino. — V Paderbornu v Zahodni Nemčiji imamo dva taka primera. Valentin Čepuš in Jože Rober, ki ju vidimo na sliki, sta dobila v tem mestu lepo stanovanje in prejmeta primerno invalidnino. Jože Rober je izgubil kot desetletni fant obe roki po eksploziji granate poleti 1945 v domači vasi, pa kljub temu zanj domače oblasti niso poskrbele vzdrževalnine.

nimamo kaj očitati. V zadnji številki »Naše luči« smo poročali o 11 porokah in 7 krstih. To pot pa smo zopet zabeležili 4 poroke in 5 krstov.

Poročili so se: V Essenu Janez Sušec iz Sv. Vida nad Valdekom z Jožefo Žagar iz Sobnje vasi pri Čatežu; v Leverkusenu Franc Lavrič, rojen v Šegovi vasi, in Olga Kordiš, rojena na Retjah pri Loškem potoku; v Osterfeldu Johan Amon, doma na Tinjski gori, z Eleonoro Voracek iz Osterfelda; v Sterkrade Karl Bittscheid, doma v Sterkrade, in Terezija Balažič iz Gornje Bistrice v Prekmurju. — Vsem mladim parom tople čestitke in srečo!

Krščeni so bili: v Dürenu Erika Štokar, prvorojenka Franceta in Dragice; v Bottropu Suzana Mlakar, hčerka Antona in Ivanke; v Leverkusenu Marija Silc, hčerka Filipa in Milene; v Essenu Robert Koražija, sinko Ivana in Elizabete; v Essenu Vinko Lindič, sinko Ivana in Milene. — Staršem čestitke, malčkom obilo zdravja!

Prazni žepi in prazne omare so posledica pri marsikaterem našem rojaku, ki je šel na dopust domov v Slovenijo. Saj drugače tudi ne bi moglo biti, ko pa je doma taka revščina! Ko so naši ljudje v Porurju zvedeli, kako se je doma vse podražilo, so radi segli po vsem, kar jim je bilo odveč, da so priskočili domačim na pomoč. Iz omar so šle vse obleke, ki so bile količkaj nošene, in jih vzeli s seboj za domače. Seveda, tudi z bankovci niso štedili in so radi pomagali, kjer so le mogli.

K dopustnim srečanjem spada tudi srečanje z miličarji, tako trdijo naši rojaki, ki so bili letos na dopustu v Sloveniji. Nekateri so morali še isti dan, ko so prišli domov, na zaslišanje. Hudomušneži med njimi pravijo, da bi prišli radi tudi miličarji na delo v Nemčijo, če bi jim kdo poslal garantno pismo.

Kako so slovenski delavci v Nemčiji zavarovani

V Nemčiji mora biti vsak delavec brez razlike na državljanstvo, spol in raso socialno zavarovan za primer bolezni (Krankenversicherung), starosti (Rentenversicherung), nesreč pri delu (Unfallversicherung) in za dobo brezposelnosti (Arbeitslosenversicherung). S prevzemom dela je delavec avtomatično zavarovan za vse zgoraj omenjene primere. Za socialno zavarovanje prispeva delavec okrog 12% od svojega bruto-zaslужka, drugo plača delodajalec in država.

Bolniško zavarovanje (Krankenversicherung). Delavec, ki je bolniško zavarovan, a prekine delovno razmerje, se da lahko prostovoljno naprej

zavarovati. Storit pa mora to v teku treh tednov po prekinitvi dela. Seveda pa to lahko stori le, če je bil v teku zadnjih 12 mesecev vsaj 26 tednov zavarovan ali tik pred prekinitvijo zaposlenosti vsaj 6 tednov, drugače se ne more prostovoljno zavarovati pri bolniškem zavarovanju.

Koristi bolniškega zavarovanja so naslednje: pomoč v bolezni, pomoč ženi pri porodu, pomoč za slučaj smrti. Teh koristi so deležni tudi družinski člani. To zavarovanje nudi pomoč 18 mesecev.

Polovica prispevka za bolniško zavarovanje vplačuje delojemalec in polovico delodajalec. Zavod za bolniško zavarovanje je Bolniška blagajna (Krankenkasse).

Zavarovanje za rento (Renterversicherung) nudi delavcu stalno rento v starosti, rento ob izgubi poklicne sposobnosti in za primer nezmožnosti za zaslužek. Ako so dani nekateri pogoji, more delavec tudi prostovoljno podaljšati tovrstno zavarovanje.

Koristi tega zavarovanja so: pokojnina s starostjo 65, včasih 60 let, ako je zavarovanje trajalo najmanj 180 mesecev; renta, če je zavarovana oseba postala nesposobna za delo, oziroma nima možnosti za zaslužek; ukrepi za ohranitev, oziroma ponovno pridobitev delasposobnosti in zaslužka; vrnitev vplačanih prispevkov pod posebnimi pogoji. Pravico do koristi iz tega zavarovanja imajo tudi družinski člani: žena vdova oziroma vdovec in otroci do 18. oziroma 25. leta. Višina pokojnine in rente zavisi od zavarovalne dobe in od višine prispevkov za zavarovanje. Zavarovanje za rento vodijo Deželni zavarovalni zavodi (Landesversicherungsanstalten). Prispevek vplačuje delavec, delodajalec in država po določenem razmerju.

Zavarovanje za slučaj nesreče pri delu (Unfallversicherung). Kot prej naštetja zavarovanja je tudi tovrstno zavarovanje predpisano po zakonu. V primeru nesreče delojemalca pri delu, med potjo na delo ali z dela nudi to zavarovanje zavarovancu naslednje usluge: financiranje bolniške nege, ukrepov za ponovno pridobitev delasposobnosti; podpore v denarju kot „Krankengeld“, če se delavec zdravi doma, in kot „Tagesgeld“, če je ponesrečenec v bolnici. Nadalje nudi podporo v času delanezmožnosti, podporo v primeru smrti in rento vdovi ali vdovcu. Prispevke za to zavarovanje plačuje delodajalec.

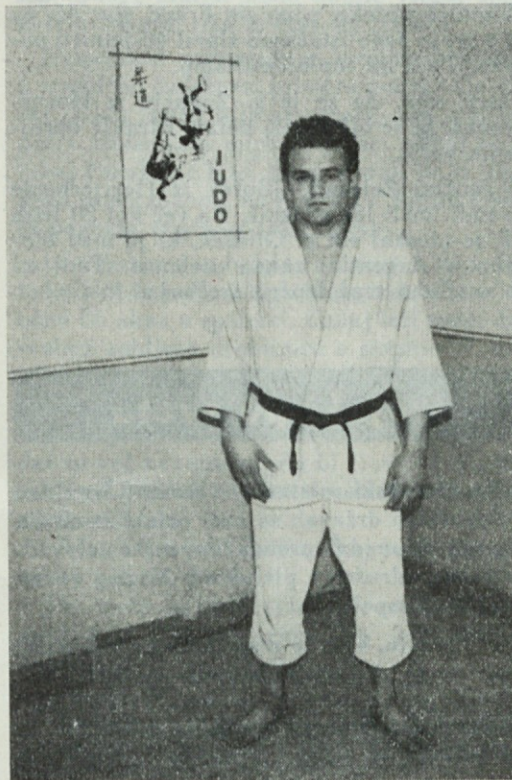
Zavarovanje za dobo brezposelnosti (Arbeitslosenversicherung) je obvezno tudi za tistega delojemalca, ki je že zavarovan pri Bolniškem zavarovanju. Koristi so naslednje: podpora v času brezposelnosti (Arbeitslosengeld), ako je bil delojemalec v teku zadnjih dveh let najmanj 26 tednov zavarovan; bolniško zavarovanje; otroške

doklade; ukrepi za preprečitev nadaljnje brezposelnosti. Prispevke za to zavarovanje plačujeta delojemalec in delodajalec vsak polovico, pobira pa jih Zvezni zavod za posredovanje dela (Arbeitsamt).

Poleg zavarovanja za dobo brezposelnosti je v Nemčiji poseben Podporni zavod (Arbeitslosenhilfe) za osebe, ki nimajo pravice do podpor iz zavarovanja, ker niso izpolnile pogojev. Do te pomoči imajo pravico tudi tuji begunci, če so že vsaj 6 mesecev uradno pravno v ZR Nemčiji ali v Zapadnem Berlinu.

Nizozemska

Poročali smo že, da je slovenski rojak **g. Martin Poglajen**, ml., letos v Madridu postal evropski vrvak srednje teže v judo-športu in s tem zaslužil zlato medaljo. O tem dogodku so obširno poročali krajevni časopisi in priobčili več njegovih slik. Ob povratku na Nizozemsko je zmagovalec Poglajen bil zelo svečano sprejet. Lepo slovesnost mu je pripravil tudi župan mesta Heerlen. K tej slo-

Pripravite se na „borbo“! G. Martin Poglajen ml. iz Nizozemske je že pripravljen, da se spoprime in pokaže svoje znanje v judo športu.

Znano je, da je maja 1945 več tisoč Slovencev zbežalo v Italijo in Avstrijo. Ker je bilo med begunci cela vrsta študentov in profesorjev, so ustanovili v Spittalau ob Dravi svojo gimnazijo, ki je delovala 4 leta. Na sliki vidimo skupino mladih študentov te gimnazije s svojim profesorjem Alojzijem Luskarjem. Danes so profesorji, zdravniki, duhovniki, inženirji po raznih državah svobodnega sveta.

vesnosti so ga peljali skozi mesto v zmago-slavnem sprevodu na za to priložnost posebej okrašenem avtomobilu. G. Martin je pravi športnik. Ne pije, ne kadi in hrani se po strogi dieti. K odličnemu uspehu mu toplo čestitamo. Le tako naprej!

Pri Vodiških v Eygelshovenu so imeli redek praznik. G. Franc, star 91 let, in njegova žena Lena, stara 84 let, sta praznovala 65 obletnico poroke, njun sin Franc, star 65, pa je s svojo ženo istočasno slavil 40-letnico poroke. Tudi mi toplo čestitamo.

Veseli smo, da se je g. Žoharju iz Hoensbroeka, ki je bil precej bolan, zdravje obrnilo na bolje.

V družini Železnik-Glinšek iz Heerlerheide so tudi imeli lep praznik. Po več kot 20 letih jih je obiskal sin g. Glinšek, ki je med Slovenci v Argentini znana osebnost. Tudi mi se veselimo tega lepega srečanja.

rojaki po svetu

Na Slovenski pristavi pri mestu Cleveland v Združenih državah so naši rojaki imeli 15. avgusta telovadni nastop Slovenske telovadne zveze, združen s piknikom. Nastop je zadovoljivo uspel.

V Torontu, kjer je naseljenih največ naših ljudi, ki so si poiskali Kanado za drugo domovino, so priredili 1. avgusta že »VI. slovenski dan«. Oblačno vreme je prireditev sicer kvarilo, ni je pa preprečilo. Udeležili so se tega slavlja tudi razni kanadski predstavniki. Dr. Miha Krek iz Clevelanda je udeležence spomnil, da praznujemo letos 100-letnico rojstva voditelja slovenskega naroda dr.

Janeza Ev. Kreka ter 25-letnico smrti velikega slovenskega državnika dr. Antona Koročca. Navzoče sta pozdravila tudi zastopnika angleških in argentinskih Slovencev. Menijo, da je bilo na tej prireditvi, ki je obsegala tudi folklorne, plesne in druge točke, zbranih gotovo 1500 ljudi.

Duhovne vaje za dekleta in posebej tudi za žene so priredili v Torontu v Kanadi. Udeležilo se jih je 66 slovenskih deklet in žena. Vodil jih je nekdanji kitajski misijonar, sedaj profesor, č. g. Karel Wolbang. Za moške nameravajo prirediti duhovne vaje v decembru.

Po zgledu rojakov v Torontu in v Združenih državah so tudi v Montréalu Slovenci kupili kos sveta izven mesta, tako imenovano »pristavo«, ki jo bodo uredili za piknike, športna igrišča in zgradili na njej tudi kopalnice.

Na romanju k Mariji v Cape de Madelainu v Kanadi se je zbralo 300 rojakov.

Iz Avstralije se je moral te dni vrniti v Združene države zaradi slabega zdravstvenega stanja p. Odilo H a j n š e k, znani izseljenski misijonar, ki je tako vneto deloval že toliko let po Združenih državah in sedaj po Avstraliji, pridigal, prepeval in organiziral naše rojake, kjer koli jih je našel. Ne sme prijeti za nobeno utrudljivo delo več. Ogromne razdalje in neprestane potrebe rojakov, ki nimajo dovolj domačih duhovnikov, so ga izčrpale. Dal Bog, da bi si na ameriških Brezjah spet opomogel!

Navček je zapel v Avstraliji Mariji Razboršek, iz Save pri Litiji doma. S tovornim avtom je prišel pod vlak Mirko Štavar iz

Smihela pri Pivki. Pokojni je veliko pomagal tudi pri gradnji slovenske cerkve v Kewu.

Slovenska zastava v svojih treh barvah je prišla na platnice avstralske revije »Australian International News Review«, ko je ta poročala, da se je po vojni priselilo v Avstralijo tudi lepo število Slovencev.

Morda nismo Slovenci v tujini in za mejo v nobenem drugem pogledu tako lepo povezani in enotno delujoči kot ravno v misijonskem delovanju, zlasti v pomoči slovenskim misijonarjem. Že sedaj opozarjamo, da bo izšla med letošnjimi mohorjevimi knjigami zanimiva knjiga g. Vinka Zaletela »Po Indiji sem ter tja«. S številnimi slikami in posebnim načinom pripovedovanja vam bo ta knjiga povedala veliko zanimivega o Indiji in naših indijskih misijonarjih.

Kako je moral msgr. Zupančič na nabor

(Nadaljevanje s strani 11)

trdna vera, kol pa molitev. Amen. Zdaj se pa dalje zabavajmo!»

Kako kratka pridiga in vendar nam je z njo več povedal, kakor če bi bil eno uro »frazaril«!

*

Nekoč mi je dejal monsinjor, da Slovenci vse premalo govorimo o naših velikih možeh, kakor da bi bil tisti otroški odgovor resničen. Bil sem radoveden, kateri je tisti otroški odgovor. »I, saj veste, da je prišel turist v neko vas na Gorenjskem in tam vprašal neko dekle, če so se morda rodili v tistem kraju kakšni veliki možje; ona je pa rekla, da so se v njenem kraju rodili vedno le majhni otroci.« je pojasnil g. monsinjor.

Dekle je imelo prav, toda naš pokojni dušni pastir je tudi imel prav. Velike zaslužne može moramo slaviti in si jih staviti za zgled. Menim, da med take velike in zaslužne može spada tudi monsinjor Zupančič. Kdor bo pisal zgodovino slovenskih izseljencev, ne bo mogel iti mimo njega. Zbirajmo potrebno gradivo in mislimo na to, da bi izdali njegov življenjepis! Jaz sem vam tu načelkal nekaj veselih dogodkov in anekdot; je pa še veliko, veliko več resnega, kar bi bilo treba povedati o njem, ki je skoro vse svoje življenje posvetil izseljencem, ki je zanje živel, trpel in umrl in leži pokopan med njimi.

Srce zmaguje

(Nadaljevanje s strani 14)

Marija, ki je že teden dni tu in tam posedala ob Peerkenovi postelji — volja je bila dobra, a telo je bilo bedno — je tiho vstopila v sobo: začudena obstane spričo sijaja svetlobe in življenja. Zadržano zajoka. Zdaj šele ve, kaj je otrok, kaj pomeni, biti oče in mati, in kaj velja ljubezen vseh treh.

»Ljubo dekle,« pravi Jon in potisne Marijo na stol, »jaz bom zdaj skuhal kavo. Danes bom jaz ženskam stregel: zaslužile so tako zaradi svoje požrtvovalnosti.«

Posadi Lientjo na blazino v kotu in gre v kuhinjo. Nihče ne bo čutil, da je kanila v kavo tudi kakšna solza iz njegovih oči.

»Jaz sem nepridiprav,« momlja Jon sam zase, »kako neki sem zaslužil vso to srečo?«

Zvečer izjavi Hessemans, da je veliko upanja, da bo bolezen dobro potekla. Zdravnik je pač previden v svojih izjavah, onadva pa, oče in mati, vesta zdaj z vriskajočo, radostno gotovostjo, da je Peerken rešen, čudežno rešen. Uboge klarise bodo dobile vsega, česar si žele: »Kave, riža in česa še, Neta?«

Hessemans pripoveduje svojim tovarišem o »resnično čudežnem primeru malega Gerritisa«. Eden izmed njih se zareži: »Že spet čudež?« Hessemans mirno odvrne: »Tudi če bi tukaj čudeža ne bilo, bi ga morali najti. Človeku sama znanost ne zadošča.« Jon in Greeta poznata vrednost take besede.

In Peerkenu se boljša iz dneva v dan. Čez teden dni že sedi, sicer še slab, toda z bistrimi očmi ob oknu v spalnici. Zunaj leži sneg; dva vrabca zobljeta drobtinice s stopnic. V sobi je prijetno toplo. Lientje se plazi po tleh; mehka mačica in smešen nepridiprav.

Jodo pride na obisk. S Phinetto. Zdaj vendar ni več nevarnosti, da bi človek kaj nalezl, kaj? Phinetta se košato smeje z namazanimi ustnicami.

»Še nekaj,« pravi stric, »kaj se je pa zgodilo v pisarni, Jon?«

Jon mora najprej pomisliti; medtem se je zgodilo že toliko drugega, kar je bilo dosti važnejše.

»Ah dà, létel je, stric.«

»Imenitno,« pravi Jodo, »zdaj živiš gotovo od rente? Ali pa pišeš knjige, ki se ne prodajajo?«

Greeta mu molče pomoli pismo Akademije. Jodo bere in se nekoliko zmede.

(Dalje prihodnjič)

Slovani

Pradomovina Slovanov je bila približno tam, kjer sedaj prebivajo Poljaki in Ukrajinci. To so široke planjave zadaj za Karpati.

Okrog Kristusovega rojstva so se pričela slovanska plemena seliti. Preseljevanje Slovanov je trajalo vse do konca 7. stoletja. V tem času so se razdelili v tri glavne skupine:

Južni Slovani: to so Slovenci, Hrvati, Srbi, Makedonci in Bolgari.

Sevrni Slovani: to so Lužiški Srbi, Čehi, Slovaki in Poljaki.

Vzhodni Slovani: to so Ukrajinci, Belorusi in Rusi.

Najbolj proti jugozahodu so se naselili naši predniki Slovenci. Prišli so do Jadranskega morja in do izvira reke Drave na Tirolskem. Prodirali so ob rekah navzgor in prišli tudi do izvira reke Mure ter do reke Anize in Donave ob današnjem mestu Linzu. Niso se pa povsod na gosto naselili.

Stari Slovani so bili poljedelci, živinorejci in čebelarji.

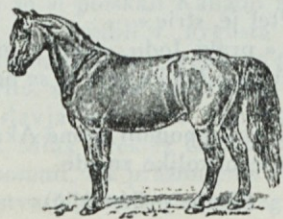
Stanovali so v lesenih kočah.

Bili so delavni in gostoljubni, v vojni pa hrabri, a tudi kruti in nesložni.

Prvošolček in konj

Petrček hodi v prvi razred. Nekega dne dobijo za domačo nalogo, naj opišejo konja. Petrček je to takole napisal:

»Konj je koristna žival. Ima štiri noge, po eno na vsakem vogalu in rep na drugem koncu. Na prvem koncu pa ima konj glavo, ne tako kakor slon, ki ima rep spredaj in zadaj. Konj je edina žival, ki nosi čevlje in je spodaj iz železa. Toda čevljev ne sezuje, ko gre spat. Če bi bil jaz konj, bi bil rajši krava, ker ji ni treba delati.«

Mala Martina piše

Spoštovani gospod urednik!

Danes pišem prvo pismo. Stara sem 8 let. Obiskujem tečaj slovenskega jezika v Slovenski vasi v Buenos Airesu.

Naša učiteljica je Zdenka Janova in katehet g. Valentin Vrečar. Slovensko šolo imamo od treh do petih; potem pa imamo petje, pri katerem poje okoli 40 otrok.

Lepo Vas pozdravlja — Martina Koprivnikar.

(Tako je pisala mala Martina, ki živi v Argentini v Južni Ameriki. Tam se otroci slovenskih družin pridno učijo slovenskega jezika. Zakaj? Zato ker je to jezik njihovih staršev in zato, ker je to jezik njihovih starih mater in očetov, stricov in tet v domovini Sloveniji).

KDO JE TO?

Od vseh največji nos ima,
po džungli se sprehaja bos,
z nogami travo pomendrá,
krasita dolga ga zobá.

(To je slon.)

Janezek je vljuden učenec. V šolo pride nadzornik in ga pokliče: »Janezek, naštej mi deset zapovedi!« — Janezek: »... Ne ubijajte, ne kradite, ne pričajte po krivem...!« — Nadzornik: »Zakaj pa ne rečeš: «Ne ubijaj, ne kradi itd.»« — »Gospoda nadzornika vendar ne morem tikati!« se Janezek opraviči.

Slovenska državna misel

Novi ministrski predsednik Taafe (1879. do 1893.) je dobil nove volitve in pridobil Čehi, da so končali z obstrukcijo ter tako tiho priznali decembrsko ustavo. Vseh štirinajst let Taafejevega ministrovanja so Slovenci kot člani Hohenwartovega kluba skupaj z nemškimi konservativci, Čehi in Poljaki podpirali vlado. Vsa politika teh let se suče okrog uresničenja osnovnih državnih zakonov, zlasti okoli slavnega paragrafa 19, ki uzakonjuje narodno enakopravnost. Izvojevanje enakopravnosti je veljalo za prvo stopnjo do upravno-političnega združenja. Državnopravnih vprašanj Taafe načelno ni načeljal, Slovenci sami jih pa tudi niso mogli uspešno postavljati, saj so celo Čehi še leta 1889. odrekli Slovencem zaproseno pomoč pri izločitvi slovenskih delov Štajerske in Koroške, češ da »se Avstrija ne sme razbiti v narodopisno-politične enote«. Čeprav je zahteva po Zedinjeni Sloveniji v taki politični konstelaciji morala stopiti v ozadje, je vendar slej ko prej ostala vodilo slovenski politiki. Tako slovenska spomenica Taafeju iz l. 1881. zahteva med drugim tudi Slovenijo kot državnopravno edinico, ki bi bila močna dovolj, da odbije vsak nemški kakor tudi italijanski vpliv. V jeseni naslednjega leta pa je goriški poslanec dr. Tonkli poudaril, da morejo samo Slovenci zatreti laško iredento, seveda s pogojem, da se združijo v eno samoupravno skupino. Tudi resolucija, sklenjena na posvetovanju vseh slovenskih in istrskih-hrvatskih državnih in deželnih poslancev pod predsedstvom kranjskega deželnega glavarja dr. Jožeta Pokljukarja, vsebuje zahtevo po upravni združitvi vseh slovenskih predelov.

Vendar je njih glavni poudarek na posameznih nadrobnih zahtevkih. V skladu s temi resolucijami so nekateri sklepi kranjskega deželnega zbora tistega leta: nasvet vladi, da ustanovi za vse slovenske pokrajine državno nadsodišče in pravno fakulteto v Ljubljani (predlog Luka Svetca); zahteva slovenščine kot izključnega uradnega jezika v slovenskih pokrajinah (predlog Janka Kersnika). Ko pa je na eni prihodnjih sej Ivan Hribar izrazil upanje, da bo vlada morda le spoznala pomen Zedinjene Slovenije kot trdnja-

ve za laško napadalnost, mu je prvi in zadnji deželni predsednik slovenskega rodu na Kranjskem baron Andrej Winkler odgovoril, češ kako bi mogel sklepati o Zedinjeni Sloveniji kranjski deželni zbor, ko bi vse druge kronovine, kjer prebivajo Slovenci, po svojem ustavnem zastopstvu bile zoper združitve. S sodelovanjem pri vladi, ki je sicer bila s Slovani, a nikdar ne proti Nemcem, so Slovenci dosegli mnogo uspehov v poslovenjenju uradov in šol, s čimer se je zelo dvignila njihova samozavest.

Taafejeva vlada je padla zaradi predloga posplošenja volilne pravice, ker je Hohenwartov klub pri tem ni podpiral, nemški liberalci pa so se bali tega »udarca s kolom v zatilnik Nemcev«. Volilna reforma je delala preglavice še dvema naslednjima vladama, izvedlo jo je šele ministrstvo poljskega grofa Kazimirja Badenija, ki so ga podpirali Poljaki, del nemških konservativcev in Čehi, potem ko je Badeni odpravil izjemno stanje v Pragi, zamenjal na Češkem več vodilnih uradnikov ter obljubil Čehom popolno enakopravnost z Nemci. Slovenci vladi niso bili nasprotni. Imela je voljo upoštevati zahteve Slovencev, izvzela pa je take koncesije, ki bi jih druge stranke imele za izzivanje. Na osnovi volilne reforme so se l. 1897. vršile volitve, po katerih je dr. Šušteršič osnoval v dunajskem parlamentu Slovansko krščansko narodno zvezo in stopil z njo v večino Badenijeve vlade. Obljubam, ki jih je dal Čehom, je Badeni zadostil s slovitiimi jezikovnimi naredbami za Češko in Moravsko z dne 5. aprila 1897., po katerih se uvaja v teh de-

O tiste spokojne noči

V tiste prelepe spokojne noči,
v katerih so bile še tvoje oči,
duša se vtaplja
kot v morje kaplja.

Kot morje, ki kapljo vsako objame,
ti bila edina najdražja si zame.
V mojega srca globini
so nate najlepši spomini.

Kaplja nezatna v morju objeta
ostala je, ti pa si bila mi vzeta.
Do vrha mi strupa
nalita življenja je kupa.

želah češčina kot nemščini enakopravni jezik v vsej notranji in zunanji službi vseh, razen vojaških uradov. Dr. Šušteršič je skušal doseči raztegnitev istih pravic na Slovence, Hrvate in Ukrajince. Badenijeve jezikovne naredbe so naletele na razkačeno opozicijo Nemcev in dale povod strastni gonji zoper Slovane. Slovenci so na njo odgovorili z nadstrankarskim vseslovenskim shodom, kjer sta v navzočnosti čeških, hrvatskih in ukrajinskih zastopnikov sredi septembra 1897. v Ljubljani obe slovenski stranki ponovili zahtevo po združitvi vseh slovenskih pokrajin v eno samo upravno enoto z Ljubljano kot središčem. Dalje so zahtevali razširitev volilne pravice, socialne reforme in podporo združnemu delu. Pri zadnjih dveh zahtevah se čuti navzočnost mladega dr. Janeza Kreka. V resolucijah tega zadnjega medstrankarskega zbora pred letom 1919. se slovenske zahteve postavljajo zadnjič brez zveze z »jugoslovenskim vprašanjem«.

Trialistična zamisel Avstro-Ogrske

Badeniju so sledile same nemško-nacionalistične vlade, do katerih so Slovenci pod Šušteršičevim vodstvom bili v ostri in vodilni opoziciji. Pojačeni nemški pritisk, na drugi strani pa upanje, da rešitev »jugoslovenskega vprašanja« prinese tudi izpolnitev slovenskih teženj po združenju, sta povzročila, da so slovenski politiki vedno bolj vezali problem slovenskega zedinjenja na jugoslovensko vprašanje, ki je vso akutnost in svetovno politični pomen dobilo z aneksijo Bosne in Hercegovine leta 1908. Že leta 1900. jo je v avstrijski delegaciji zahteval kranjski delegat dr. Ferjančič, s čimer smo se Slovenci pridružili zahtevam hrvaške opozicije, ki je že leta 1894. terjala na osnovi hrvatskega državnega prava in narodnega načela »združitve vseh hrvatskih pokrajin v eno državno telo«. Do istih sklepov je prišel sestanek Hrvatske stranke prava na Sušaku 1898., ki se ga je udeležil tudi Janez Krek. Aneksijo je Avstrija izvedla kljub nasprotovanju nemških nacionalnih krogov predvsem po volji prestolonaslednika Franca Ferdinanda, ki je od leta 1906. vedno bolj posegal v avstrijsko politiko. Prestolonaslednik je bil hud nasprotnik dualizma, Madžarov, Italijanov in nemških liberalcev in je hotel s pomočjo slovenskih narodov svojim sinovom iz morganatičnega zakona s češko grofico Chotekovo zagotoviti prestolonasledstvo. Avstrijo si je zamišljal kot zvezno državo narodov, v ka-

teri naj bi bila nemščina posredovalni jezik. Tako so mu bili trialistični predlogi blizu. Dr. Ivan Šušteršič je poleti 1909. Francu Ferdinandu predložil obširno spomenico s popolnim načrtom trializma, v kateri ugotavlja, da je ustanovitev jugoslovenske države v okviru monarhije »dinastična potreba, ker se na ta način ustvari uspešna protiutež zoper tri najnevarnejše sovražnike dinastije: zoper madžarski šovinizem in zoper laško in srbsko iredento«, pristavlja še, da bi taka vse hrvatske, srbske in slovenske pokrajine obsegajoča Jugoslavija zajela v službi dinastični svetovni politiki vedno pomembnejše jugoslovensko gibanje in privlačila izvenavstrijske Južne Slovane k monarhiji.

Trialistično zamisel si je Vseslovenska ljudska stranka uradno osvojila in stopila v stike s Hrvatsko stranko prava že v dogovorih v Opatiji in na Dunaju 1894. Čas balkanske vojne pa je obe stranki še bolj zblížal. Na pobudo dr. Janeza Evangelista Kreka se je vršilo skupno zborovanje državnih in deželnih poslancev obeh strank, ki se je samo poimenovalo »prvi hrvatsko-slovenski sabor«. Na njem sprejeta resolucija poudarja, da »tvorijo Hrvatje in Slovenci eno narodno celoto«, in nadaljuje: »Zato hočemo pristaši Stranke prava in Vseslovenske ljudske stranke skupno delovati v duhu in pravcu programa Stranke prava za edinstvo pravice in svobodni razvoj hrvatsko-slovenskega naroda v okviru habsburške monarhije. V svesti smo si, da so hrvatske in slovenske dežele odločilnega pomena za stališče monarhije kot velile in, kakor se zavedamo svojih dolžnosti nasproti monarhiji, tako odločno zahtevamo in pričakujemo, da se zave tudi monarhija svojih dolžnosti nasproti našemu narodu.« Toda vse je kazalo, da se Avstrija svojih dolžnosti ni zavedala. Zato je vedno bolj rasla misel združenja Južnih Slovanov izven Avstrije in zoper njo. Vprav balkanska vojna je po zaslugi Žitnikovih člankov v »Slovincu« silno dvignila simpatijo za Srbijo. Posebno mladina je šla vedno bolj v radikalizem, tako da sta leta 1913. morali vodstvu obeh strank nastopiti zoper »sanjarije mladine«. Trialistična misel, ki bi se dala uresničiti le ob odporu skoraj vseh političnih faktorjev dvojne monarhije, je dobila odločilen udarec s sarajevskim umorom in nemškimi preganjanjem Slovencev med prvo svetovno vojno, ki ji je bil Prinčipov atentat v Sarajevu le povod.

Vojska je naredila konec vsemu razprav-

ljanju o preuredbi Avstrije, zaprla parlament in uvedla več kot triletno preganjanje Južnih Slovanov. Nemci so vojno oklicali za spopad med germanstvom in slovanstvom, Naumannov načrt samonemške Srednje Evrope je jasno pokazal, kakšna usoda čaka predvsem Slovence ob nemški zmagi. Ko je prisiljen po razvoju dogodkov na bojiščih cesar Karel sklical v maju 1917. državni zbor, so na Krekov predlog v »Jugoslovanskem klubu« zbrani poslanci sklenili v slovesni izjavi ponoviti svoje državnopravne zahteve. Tako je prišlo do tako imenovane **»majniške deklaracije«**, ki jo je 30. maja 1917. leta prebral predsednik kluba dr. Anton Korošec v dunajskem parlamentu. Majniška deklaracija se glasi: »V Jugoslovanskem klubu združeni poslanci izjavljajo, da na osnovi narodnega principa in hrvatskega državnega prava zahtevajo združitev vseh po Slovencih, Hrvatih in Srbih naseljenih predelih monarhije v eno samovladno in na demokratični osnovi zgrajeno državno telo in da bodo za uresničitev te zahteve svojega edinstvenega naroda vložili vse svoje sile. S tem pridržkom se bodo udeleževali parlamentarnega dela.« Podobne izjave so dali tudi Čehi in gališki Ukrajinci. V decembrskih razpravah z ogrsko državno polovico so 3. 12. 1917. Jugoslovani obenem s Čehi v skladu z majskimi deklaracijami izjavila, da more biti narodni razvoj zagotovljen le, ako bo priznana pravica do samoodločbe in ako bodo dana poroštva, da se o tej pravici začne brez odloga razpravljati.

»Avstrijski okvir« je omogočil v času vojske deklaracijsko gibanje, prvi je deklaracijo podpisal ljubljanski škof dr. Jeglič; zlasti v prvi polovici leta 1918. se je gibanje silno razmahnilo, zlasti po zaslugi taborov si je zahteve deklaracije osvojil ves narod, ki je bil strnjen in enoten, kot žal nikdar več potlej. Vlada pa se je po predsedniku Seidlerju v začetku jesenskega zasedanja leta 1917. izrazila zoper jugoslovansko in češko deklaracijo in poudarila svojo voljo ohraniti dualizem; kot največjo koncesijo bi bila pripravljena dati narodno avtonomijo v okviru dežele. O Veliki noči 1918. je zunanji minister grof Czernin pozval Nemce in Madžare zoper »slovanske izdajalce«. Dan pred odgoditvijo parlamenta 4. maja 1918. pa je Seidler izjavil, da sicer ni izključeno, da bi se ustanovila jugoslovanska država, da pa na noben način morebitna Jugoslavija v okviru monarhije ne bo obsegala slovenskega ozemlja, ki leži Nemcem na poti do Jadranskega morja. Načelnika slovenske in češke parlamentarne delegacije dr. Korošec in Stanek sta takoj nato protestirala zoper naklepe vlade, da odcepi slovenske dežele od jugoslovanskega naroda, in odklonila odgovornost za nadaljnji razvoj. Ko je Seidler nato zagrozil, da bo hujskajočo agitacijo zadušil z vsemi zakonitimi sredstvi, je v znamenje protesta odstopil prvi in zadnji slovenski minister — krajan v Avstriji dr. Ivan Zolger.

(Prihodnjič nadaljevanje)

Peter Levičnik

Rojake v Franciji bo zanimalo . . .

Dvajset let je živel v Sloveniji pred dvesto leti Bretonec Baltazar Hacquet. Ta izredni mož in večni popotnik se je rodil leta 1739 v Leconquetu v Bretaniji kot nezakonski sin. Njegova mladost je bila dokaj burna. Služil je v raznih vojskah, bil ujet, ranjen in je prepotoval že pol Evrope, preden je prišel leta 1766 na Slovensko. Od leta 1766 do 1773 je bil v Idriji kot zdravnik, nato pa do leta 1787 profesor anatomije in kirurgije v Ljubljani. Opravljal je tudi tajništvo pri Kmetijski družbi. Leta 1787 je odšel v Lvov v Ukrajino, od tam pa v Krakov na Poljsko in končno umrl na Dunaju 1815.

Ta mož je veliko opazoval in je izdal v nemščini opis slovenskih in hrvatskih dežel, njenih kamenin, rudnin in rudarstva. Kaj ga

je vodilo pri delu, nam izpričuje geslo, ki ga je postavil knjigi na čelo v slovenskem jeziku in ki se glasi: »Brez vse želje dobička in brez neresnice, ampak iz zgolj nagnjenja to povedati, kar se je videlo in skušalo iz ljubezni do ene dežele najmogočnejšega in najbolj razširjenega (slovanskega) ljudstva starega sveta.« Zanimivo je, da rabi dosledno slovenska krajevna imena in da nazivlje naša obmejna mesta (Trst, Gorico) v prvi vrsti s slovensko obliko. V uvodu se vprašuje, ali ne bi bilo za Avstrijo bolje, da bi sprejela slovanščino za državni jezik in bi bila s tem postala slovanska država. Popisuje šege in navade našega ljudstva ter rastline po naših krajih. Knjigi je dodal tudi barvno sliko Ziljana in Ziljanke, Kranjca in Kranjice.

Mali oglasi

Ta koticček je na razpolago čitateljem „Naše luči“ za objavo ženitovanjskih in drugih oglasov. Za oglas v eni številki se računa od vsake besede 1 šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasov ne prevzema nobene odgovornosti glede vsebine oglasov in glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Če je v oglasu rečeno, da „naslov posreduje uredništvo“, pošlje uredništvo naslov le tistim dopisnikom, ki priložijo pismu kaj za odgovor (ali mednarodni kupon za odgovor ali znamko ali denar). Na pisma, ki želijo naslove, pa nimajo te priloge, uredništvo ne odgovarja, prav tako tudi ne na pisma z nezadostno znamko.

Uradni tolmač v Franciji Jankovič Janko, 17 rue de Belgrade, Tucquegnieux (Meurthe et Moselle), prevaja listine, ureja pokojninske zadeve in piše prošnje. Pišite mu!

Slovenka 48 let, bivajoča v Nemčiji, srednje postave, poštena, odkritosrčnega značaja, čedne zunanosti, dobra gospodinja, v življenju razočarana, želi spoznati sebi primerne moškega od 50 do 60 let, ki bi ji bil vdan življenjski prijatelj. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod številko (41).

Uradni tolmač v Nemčiji Martin Sopotnik (413) Mores-Meerbeck, Luisen Str. 23, prevaja listine, razne dokumente, slovenske in hrvatske, ter razne prošnje. Hitro in točno rešuje. Pišite mu!

22-letno dekle, začasno v Švici, želi spoznati mladega,

poštenega fanta-nealkoholika, starega do 27 let, ki je odrasel na deželi. Najbolje bi bilo, da živi vsaj začasno v Švici, a pridejo v poštev tudi drugi. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči«. (42)

Slovenec, katoličan, 37 let, visok 167 cm, bi želel spoznati dekle od 22 do 30 let, stanujoče v Nemčiji. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči«. (43)

Pošteno slovensko dekle, staro 28 let, bivajoča v Zap. Nemčiji, želi spoznati poštenega, solidnega fanta Slovenca v starosti od 28 do 35 let. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod številko (44).

Iščem svojega brata, ki je nekje v Nemčiji. Piše se **Stanislav Močnik** iz Dragotincev pri Vidmu ob Ščavnici. Naj se javi sam ali pa naj mi njegov naslov javi kak rojak v Nemčiji, ki zanj ve, na naslov: Vida Rajzman, 8852 Rain-Lech, Burgstraße 29a.

Slovenka, 31 let stara, bivajoča v Nemčiji, visoke postave, poštena, odkritosrčnega značaja, dobra gospodinja, v življenju razočarana, z nekaj gotovine, želi spoznati sebi primerne moškega, starega od 30 do 40 let. — Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod številko (45).

Obveščam rojake, da sem odprl **MEHANIČNO DELAVNICO** v Schwelm, Sedanstraße 9, Westfalen. Delavnica je ob državni cesti št. 7 (Bundesstraße 7) na relaciji Wuppertal-Ennepetal. — Priporoča se **JOSEF KRAINZ**, (5830) Schwelm.

Iščem naslednje manjka-joče mi številke listov: Ave Maria (iz Amerike), letnik 1953, številke 1—7; letnik 1964 številke 6. — Glasnik Marije Pomagaj (ki je izhajal na Nizozemskem), letnik 1950, številke 1, 5, 7, 12; letnik 1951, številke 10; letnik 1952, številke 3—9; letnik 1953, številke 1—3, 6—12. — Iščem tudi: P. Kazimir Zakrajšek, Ko smo šli skozi morje bridkosti, USA 1942. — Kdor bi jih lahko odstopil, naj javi upravi »Naše luči«!

NOVE KNJIGE

Na ovitku smo zadnjič priporočali knjigo, ki jo je izdal prekmurski rojak **Ferenc Bükvič** pod naslovom »**Brezdomci**«. Ta lepo vezani roman, ki je ponos vsaki knjižnici, ne stane 50.— šil., ampak samo 30.— šil. To znižanje cene velja za vse prijatelje »Naše luči«. Edini namen tega znižanja je, da se knjiga med rojiki čimbolj razširi.

Odprti grobovi. Zbral in uredil Franc Ižanec. Tako je naslov broširani knjigi, ki ima 128 strani in zelo lep papir ter je izšla v Argentini letos poleti. Knjiga je zbirka dokumentarnih slik in zapis pričevanj, ki so se rešili iz grobov leta 1945. Cena knjigi je 38.— šilingov (1 dolar in pol).

Družinska pratika za leto 1966 se že dobi. Izdala jo je tudi letos Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26, Klagenfurt, Austria. Cena: 7.— šil. in poština.

SPOROČILO UPRAVE:

Vsakogar, ki nam piše, naprošamo, naj ime oz. ime na naslov (pošto) posebno pazljivo in čitljivo napiše!

in še za smeh

Postrešček je le s težavo tiščal pred seboj obloženo dvokolnico. Da bi lažje šlo, je zavozil na tračnice. Za njim pripelje tramvaj in kljub ponovnim znakom se postrešček z vozom ne umakne. »Hej, ti tam doli,« ga narahuli tramvajski vozač, »ali se ne moreš umakniti?«

»Jaz že, ampak ti se ne moreš,« je odvrnil postrešček ter se nato umaknil.

*

Hladnokrvnost. — »Sprevodnik, gospod sprevodnik, nekdo je padel z avtobusa!« zakliče nekdo od potnikov. — »Že dobro, že dobro, saj je že plačal voznino,« se odreže sprevodnik.

*

Jo pozna. — A.: »Praviš, da ti je nekdo denar pobral iz žepa. Morda je bila pa tvoja žena?« — B.: »Ni verjetno, ker ni bilo prav vse pobrano.«

*

V majhni gostilni so stalni opoldanski gostje nekega dne dobili na mizo tudi ocvrte piščance, kateri so dali dosti opraviti njihovim zobem. Pa pravi eden izmed gostov: »Nič se ne razumem na kuho, ampak tale piščanec se je pa gotovo izlegel iz trdo kuhane jajca.«

*

Med prijatelji. — »Moja žena ima zelo slab spomin.« — »Mar vse pozabi?« — »Ne, vseh slabih stvari se spominja.«

*

Janez je prišel domov ter pričel: »Kakor ti je znano, draga ženka, bo v ponedeljek zvečer v Unionu oni veliki koncert, ki vzbuja že zdaj splošno pozornost. Gotovo ne boš marala tja, ker nimaš primerne obleke.« — Ona se sladko nasmehne: »Seveda ne morem med ljudi v teh starih in obnošenih cunjah. Kako si dober in uvideven!« — On: »Vidiš torej, da sem uganil, zato —« Ona (koprneče): »— zato?« — On: »... zato sem kupil samo eno vstopnico.«

*

Raztresenost, da ji ni para. — »Ti trdiš, da so profesorji najbolj raztreseni ljudje na svetu. Jaz pa poznam nekoga, ki mu v raztresenosti noben profesor ni kos. Pomisli, peljal se je v tramvaju in sprevodniku stisnil v roko sladkorček proti kašlju, dinar je pa dal v usta ter ga pogoltnil.«

V lekarni. — »Kako? Dvajset dinarjev naj dam za tale majhen zavojček žvepla?« Pri nas ga dobim za deset dinarjev toliko.« — Lekarnar: »Že mogoče. Ampak povem vam, da boste nekoč prišli na kraj, kjer boste imeli žvepla zastonj, kolikor ga boste hoteli.«

*

Recept. — Zdravnik: »Vaš mož mora imeti popoln mir. Tu imate uspavalni prašek.« — Žena: »Kdaj naj ga pa vzame?« — Zdravnik: »Ne on, pač pa vi.«

*

Študira. — Visokošolec Briga: »Kaj pa si tako zamišljen, moj dragi?« — Visokošolec Brna: »Zdravnik mi je predpisal zdravilo, katero moram vzeti v kozarcu vina.« — »A tako! Zdaj pa študiraš, kaj je na onem receptu zapisano?« — »Kaj še? Le tale vinski seznam pregledujem in se ne morem odločiti, katero vino bi vzel.«

*

Denar. — Oče hčerki: »Denar, denar in zopet denar! Nič drugega hot denar hočeš imeti. Hvala Bogu, da imam samo eno hčer.« — Hči (ko je dobila zaželeno): »Jaz tudi tako pravim.«

*

V šoli. — Učitelj: »Kaj veš povedati pomembnega o letu 1800?« — Mihec: »Pesnik Prešeren je bil rojen.« — Učitelj: »Dobro, izvrstno! In kaj veš o letu 1809?« — Mihec: »Prešeren je bil devet let star.«

*

Strašno debela gospa je prišla v veliko prodajalno in nadlegovala prodajalca in prodajalke. Nobena obleka ji seveda ni bila prav in poslovodja je postal že nevoljen. »Ali nimate nekaj, kar bi bilo zame po meri?« je končno vprašala. — »Da, gospa, tam v onem oddelku imajo dežnike in žepne robce,« je pristavil poslovodja, »ti vam bodo gotovo prav.«

*

Preprosto. — Dobernik: »Ali si že slišal o človeku, ki je iznašel način, da je mogoče gledati skozi steno iz opeke.« — Štibernik: »Ne še. Kako pa se pravi iznajdbi?« — Dobernik: »I no, glej ga — okno vendar!«

*

Na sodnji. — Sodnik: »Vi ste bili že enajstkrat kaznovani zaradi tatvine, goljufije, delomrznosti itd.« — Obtoženec: »Pst, ne tako glasno, gospod sodnik. Moj bodoči tast je med poslušalci in pokvarili bi mi lahko vse načrte.«

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Začel izhajati l. 1951

8. številka — letnik 14
Oktober 1965

Izide desetkrat v letu (vsak
mesec razen julija in avgu-
sta).

Dopise za številko, ki izide
konec meseca, mora uredni-
štvo prejeti vsaj do 8. v me-
secu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja
dr. Janko Hornböck. Založba:
Družba sv. Mohorja. Tiska:
Tiskarna Družbe sv. Mohor-
ja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse
leto 40 šilingov ali proti-
vrednost: 80 bfr, 8 NF, 5,50 h.

gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl.
šil., 10 norv. kron, 8 šved-
skih kron, 10 danskih kron,
20 avstralskih šil., 2 dolarja.
List lahko naročiš pri bliž-
njem poverjeniku ali pa na-
ravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata
naslov: „Naša luč“, Viktrin-
ger Ring 26, Celovec-Klagen-
furt, Austria.

Printed in Austria